

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVIII. évfolyam.

Szubotica, 1927. SZOMBAT, december 24.

355. szám

Telefon: Kladohivatal 8-58 Szerkesztőség 5-10, 8-52, 370.
Megfelelnek mindennap reggel, ünnep után és hétfőn is.

Előfizetési ár negyedévre 165 din.

Szerkesztőség, kladohivatal és könyvosztály, Szubotica
Zmaj Jovin trg. 3. (Minerva palota)

Ünnep előtt

Karácsony küszöbén az egész civilizált világ a szeretet ünnepének hatása alatt áll. A munka menetét meglassítják a Szent Este előkészületei. Mindenki azzal van elfoglalva, hogy övéi számára a szeretet eszméjét minél kívánatosabb külsőségekkel díszítse fel.

A gazdasági viszonyok megnehezítik, hogy a karácsonyhoz fűződő hagyományoknak a figyelmességük gyakorlása terén olyan mértékben tegyünk eleget, ahogy azt megolvadó érzéseink sugallják. A szívünk megtelik szeretettel, de ceruza van a kezünkben, mert akarva-nem akarva számolnunk kell, számot vetnünk a lehetőségekkel, amelyek ajándékozási kedvünknek szűk határokat szabnak. A szeretetünk nem kisebb, mint régebben volt, de megnyilvánulási formái sokkal szegényesebbek. Gondtól felhőzött homlokkal járjuk a boltokat és csak a legszükségesebbeket vásároljuk be. Azt vesszük meg, ami otthonunkban nélkülözhetetlen és ráragasztjuk a vignettát: *karácsonyi ajándék*. Olyan időket élünk, hogy vannak olyan közszükségleti cikkek, amelyek beszerzését karácsonyra halasztjuk, mert csak így tudunk hívek maradni az ajándékozás tradíciójához.

Minél keményebb küzdelmet kell azonban folytatnunk a megélhetésért, minél inkább fakul az a külső dísz, amely a régi idők karácsonya ünnepét olyan ragyogóvá fényesítette, annál mélyebben hatja át lelkünket a szeretet születésnapjából kisugárzó tanítás. A pompa megfogva-kozásának arányában növekszik a karácsonyban kicsucsosodó gondolat varázsa. A három királyok arannyal és mirhával bódítottak a bethlehemi iászolban fekvő isteni kisdednek, míg a pásztorok kint a mezőkön jámbor énekekkel köszöntötték a napot, amikor megszületett az Ember. A lélek áhíthatós megindulása arany és mirrha nélkül is felér abba a magasságba, ahol a lélek megtisztul a gyarlóságoktól s a hit és szeretet azurijába öltözik. A földi lét boldogságát nem az arany és mirrha hanem a szív békéje adja meg és erre a belső békére szomjazva zarándokol az emberiség a krisztusi legenda csodaforrásához, hogy reményt és erőt merítsen belőle.

Híjján vagyunk az anyagi eszközöknek, az illúzióink foszladoznak, a látóhatárunk napról-napra borúsabb és épen ezért fokozódik ragaszkodásunk ahhoz a vigasztaláshoz, fel-emelkedéshez és megnyugváshoz, amely a karácsonyi ünnepből árad. Földerülő bizalommal nézünk a nyomasztó mát hozsannás holnappá szépítő karácsony elé.

Markovics Lázár belügyminisztersége meghiúsultnak tekinthető

A demokraták energikusan állást foglaltak a volt igazságügyminiszter kormánybalépése ellen

A külügyminiszter gyengélkedése miatt elhalasztották a jugoszláv-magyar konvenciók ratifikálását

Beogradból jelentik: A politika karácsonyi szünete erősen érezhető Beogradban. A politikusok legnagyobb része elutazott a fővárosból, a pravoszláv és muzulmán képviselők is kerületeikbe utaztak, hogy beszámoljanak választóiknak a parlament működéséről. A parlamenti bizottságok pénteken már nem dolgoztak, a kormány tagjai közül is többen elutaztak a fővárosból, így *Vukicsevics Velja* miniszterelnök is, aki pénteken reggel vadászatra utazott.

Marinkovics Voja külügyminiszter pénteken is gyengélkedett, nem hagyta el a lakását és így a külügyminisztériumban elmaradtak a szokásos fogadások és konferenciák, sőt *elmaradt a jugoszláv-magyar konvenciók péntekre kitűzött ünnepélyes ratifikálása is*.

A belügyminisztériumban *Kumanudi* Koszta közoktatásügyi miniszter elnökléte alatt ülést tartott az a bizottság, amely az új községi törvényt dolgozza ki. A konferencián, amelyen résztvettek *Goszár* Andrija, *Mijovics* Áca, *Popovics* Velja és *Kocics* Vljakó miniszterek, befejezték a

községi törvényjavaslat tárgyalását. A községi választások módszere a falvakban és a városokban egyforma lesz. Ugy a községi előjáróság, mint a városi tanács a közgyűlés kebeléből fog kikerülni. A javaslat a jövő hét folyamán a minisztertanács elé kerül. Miután ez a javaslat is a törvényegységesítés kategóriájába tartozik, a parlament rövid eljárással fogja letárgyalni.

A délszerbiai közbiztonság kérdése élénken foglalkoztatja a politikai köröket, azokkal a tanácskozással kapcsolatban, amelyeket a miniszterelnök a délszerbiai főispánokkal folytatott. A konferencia eredményeképp negyvenkét különböző intézkedést határoztak el, amelyek most már végrehajtásra is fognak kerülni. Az ellenzék *de a demokrata párt sinez megelégedése a kormány délszerbiai közigazgatási politikájával* és gyökeres változtatásokat követel. Nemcsak a helyi közigazgatási apparátus felújítását követelik, hanem a belügyminiszter felelős tényezőinek kicserélését is, köztük *Milovanovics* miniszterhelyettesnek és *Lázics* Vojá-

nak, a közbiztonsági osztály főnökének a menesztését is. A demokraták Délszerbiában több konferenciát tartottak, amelyeken *elégedetlenségüknek hangos kifejezést adtak*. A demokrata miniszterek is több ízben tanácskoztak a délszerbiai viszonyokról és előreláthatóan lépéseket fognak tenni *Vukicsevics* Velja miniszterelnök ottani híveik követeléseinek teljesítése érdekében.

A délszerbiai közbiztonsági viszonyokkal kapcsolatban merült fel az a verzió, hogy *Vukicsevics miniszterelnök-belügyminiszter a belügyminisztérium vezetését Markovics Lázár dr. volt igazságügyminiszternek adná át*. A beogradi lapok erről sokat írnak és rámutatnak arra, hogy a demokraták nem mennek bele *Markovics Lázár* ilyen módon való politikai rehabilitációjába. Mértékadó helyen *Markovics Lázár* belügyminiszterségéről szóló kombinációról nem nyilatkoznak és ugylát-szik, hogy inkább kísérleti ballonról volt szó, amely azonban olyan visszhangot keltett, hogy *máris meghiúsultnak lehet tekinteni a kísérletet*.

Egész Európában megenyhült a rendkívüli hideg

Óriási esőzések mindenfelé — A hőmérő a leg'őbb helyen jóval a fagyponthoz emelkedett

Súlyos baleseteket okoznak mindenütt a sikos uccák

Az időjárás Nyugateurópában csütörtök óta feltűnően melegebb lett. Európa legnagyobb része már fagyponmentes és főkép

a Balkánon és Csehszlovákiában tartja még magát a hideg.

Az időjárás enyhülésével egyidejűleg mindenütt nagy esőzések indultak meg és a legtöbb helyen azonnal megfagy az uccaburkolatokon az eső, ami tömérdek kisebb-nagyobb balesetet, sőt néhol halálos szerencsétlenségeket is idézett elő.

Szuboticán életveszélyes volt a közlekedés a sikos uccákon

A Vajdaságban napokon keresztül tartó dermesztő hideg után pénteken reggelre hirtelen időváltás történt. A csütörtöki 26 fokos hideget, amely kevés ingadozással egész nap tartott és úgy látszott, hogy tartós lesz, pénteken langyos hőmérséklet váltotta fel és az eső is megeredt.

Pénteken egész nap szakadt az eső, amely sikossá és járhatatlanná tette a fagyott utakat.

Szuboticán pénteken életveszélyes volt a közlekedés. A reggeli és délelőtti órákban, amíg a kövezethez fagyott jeges hóréteg fel nem olvadt, az emberek nem közlekedhettek a gyalogjárón, hanem kénytelenek voltak a kocsi uton járni. A sikos gyalogjárón Szuboticán két szeren-

sétlenség történt. Délújban a Jugoszlóvenszka Banka főtéri épülete előtt megcsuszott és könnyebben megsérült *Tumbász* Albe hatvannyolc éves gazdálkodó. A mentők, mivel sérülése nem volt súlyos, III. kör Csezka-ucca 4. szám alatti lakására szállították.

A másik szerencsétlenség súlyosabb kimenetelű volt. Délután egy óra tájban *Nagy-Olajos* Ágnes tizenöt éves leány a Munkásbiztosító Majsai-uti hidnál lévő épülete közelében a sikos járdán elesett és lábszárcsontrepedéssel szállították be a mentők a kórházba.

Este felé az eső elállt és a vízreteg megfagyott a járdákon, ami még veszélyesebbé tette a közlekedést, úgyhogy a sőtétség beállta után csak azok jártak az uccákon, akiknek mulhatatlanul fontos volt a járkálás.

Tavaszi időjárás Európa nagyrészében

Németország legnagyobb részében a hőmérő már fagyponthoz emelkedett és Berlinben 4, Hamburgban 4, Frankfurtban 10 fok meleg volt pénteken. Csak Németország északkeleti részében tart még a fagy és Königsbergben 7, Memelben pedig 9 fokot mutatott a hőmérő fagyponthoz. Bécsben 9 fok hideg volt, Klagenfurtban azonban már csak 1 fokot mutatott a hőmérő. Lényegesen enyhült a hideg Francia-

országban is, ahol 11 fok meleg volt, Frankfurtban pedig egész tavasziasra fordult az idő.

és a hőmérő ugyancsak 10 fokot mutatott fagyponthoz felett. Brestben 12 fok meleg volt és lényegesen megenyhült az idő Svájcban is, ahol Zürichben 10, Bernben pedig 8 fokot mutatott a hőmérő fagyponthoz fölé.

Rómában tavaszi idő van, 15 fokos meleggel.

Még az északi országokban is enyhült az időjárás és Svédország és Norvég-ország határán 3 fok hideget mértek.

Ahol még tart a hideg

Csehszlovákiában még tart a fagy. Prágában 6, Olmützben 8, Kassán pedig 11 fokot mutatott a hőmérő fagypontra.

A Balkánon is erősen tartja magát a hideg. Szófiában 17 fok hideg volt.

Vidlinben három ember megfagyott és Szófiában is három halálos áldozata van a hidegnek.

Törökországból is nagy havazást jelentenek.

Magyarországon valamivel megenyhült ugyan az idő, de azért még tartani fogja magát a hideg. Budapesten péntek reggel 10, délután 8 fok volt a hőmérséklet, Debrecenben 10, Szombathelyen és Kaposváron pedig 6 fokot mutatott a hőmérő fagypontra. Péntek reggel Magyarország nagy részében havazott, délután azonban ölmös eső váltotta fel a havazást és különösen Budapesten olyan sikossá tette az aszfaltot, hogy az uccákon való járás életveszélyes volt.

Szerencsétlenségek Németországban

Berlinből jelentik, hogy ott pénteken enyhébbre fordult az idő és meleg eső esett. A járdák olyan sikosak voltak, hogy a mentőknek rendkívül gyakran kellett kivonulniok segélynyújtásra.

Hamburgban egy autóbussz a sikos kövezeten egy fordulónál belefutott a kirkatba.

Az üvegszildnokok két embert súlyosan megsebesítettek.

Szászországban három halálos áldozata van a sikos ucca-burkolatnak.

Kopenhágában fagypontra fölé emelkedett a hőmérő és havaseső esik. Az egész országból viharokat jelentenek.

Áradások Angliában

Londoni jelentés szerint Angliában zuhog az eső és olvad a hó.

A nagy esőzés és hóolvadás következtében a folyók megáradtak és messzi vidékeket elöntöttek.

Nottinghamben megrepedt az összekötő csatorna és két külvárost elöntött a víz.

Esős idő várható hóolvadással

A meteorológiai intézet prognózisa szerint egyelőre borult és csapadékos idő várható olvadással.

Hoitsy Pál meghalt

A tekintélyes magyar újságíró szívdühös ölte meg

Budapestről jelentik: Súlyos veszteg érte a magyar újságíró és közéletet. Hoitsy Pál, a magyar újságíró-társadalom egyik legtehtényesebb tagja, felsőházi tag, péntek reggel Csáky-ucca 3. szám alatti lakásán szívdühös állapotban hetvennyolc éves korában meghalt. Az öreg urat úgy látszik, öltözködés közben érte a halál, mert ágya előtt, félig felöltözve feküdt holtan, amikor ráakadtak.

Hoitsy Pál politikus és csillagász volt, de elsősorban kiváló tagja az újságíró-társadalomnak. Elnöke volt a Magyarországi Hírlapírók Nyugdíjintézetének és az Otthon Körnek. Újságírói pályáját az *Egyetértés* és a *Nemzeti Hírlap* című lapoknál kezdte és főleg politikai cikkeivel kellettek nagy feltűnést. A függetlenségi és 48-as pártban Ugron Gábor legszűkebb környezetéhez tartozott. 1892-ben országgyűlési képviselővé választották, a koalíció alatt *Wekerle* Sándor legbizalmasabb híve volt. 1908-ban elnöke lett a Ferenc-csatorna részvénytársaságnak. A háború után nem vállalt képviselői mandátumot, de amikor a felsőház megalakult, a kormányzó, mint az újságírók képviselőjét felsőházi taggá nevezte ki.

Temetéséről az újságíró testület gondoskodik. Hoitsy Pált valószínűleg hétfő délután temetik a Kerepesi-úti temetőben és koporsóját a Jókai-lepellet borítja.

Vukicsevics Velja miniszterelnök írta a Bácsme gyei Napló karácsonyi vezércikkét

A százhusz oldalas karácsonyi ünnepi lap tartalma

A Bácsme gyei Napló karácsonyi ünnepi száma ma, szombaton délután jelenik meg, hogy a szent estén már vidéken is olvashassák. Mi nem mindennapi ambícióval szerkesztettük meg az ünnepi számot s reméljük, hogy olvasóink szívből gyönyörűséggel olvassák a szórakoztató, informáló és ismeretterjesztő cikkek tömegét, amelyet a százhusz oldalas Bácsme gyei Napló magában foglal.

A karácsonyi szám tartalmát a következőkben ismertetjük:

A vezércikket Vukicsevics Velja miniszterelnök írta az S. H. S. királyság konszolidálásáról.

Az ünnepi karácsonyi cikkek J. D.: Magyar Szimfónia címen, Hegedűs Loránt: Jézus a gyermek s Kovács István dr. prelátnak, tb. kanonok Karácsony cím alatt.

Politikai nyilatkozatokat adtak: Popovics Dáka, dr. Kujundzics Bogoljub, dr. Sibenik Sztankó, dr. Grol Milán, Kosanovics Száva, dr. Pucell István, dr. Smodelj Fran nemzetgyűlési képviselők tettek.

Mereskovszkij Dimitrije, a világhírű regényíró, a Leonardo da Vinci, Julian Apostata, Nagy Petar s egyéb regények szerzője nyilatkozik a Bácsme gyei Napló számára *Cent*, Moszkva s az *Egyház* címen.

Popovics Dáka noviszadi radikális képviselő az egységes vajdasági gazdasági frontról nyilatkozik.

Ismeretterjesztő, érdekes cikkeket írtak: dr. Stern Lázár, Ivics Alexa, dr. Kovács István prelátnak, dr. Niedermann Mór becskerekeli főrabbi, Fenyves Ferenc, dr. Seltmann Rezső, dr. Dohány Sándor. A *kisebbségi problémákról* dr. Mataja Henrik volt osztrák szövetségi kancellár, dr. Marczali Henrik egyetemi tanár ír.

Az új adócodex címen Fischer Jákó kezd cikksorozatát, amelyet kiegészít majd az összes adók és illetékekre vonatkozó praktikus tudnivalók összefoglalása.

Verseket írtak: Szentelky Kornél (Az első hó), Kosztolányi Dezső: Normandiai Margit (Wilde balladájának fordítása), Galambos Margit (Évek utvesztője), Kassák Lajos (85), Popovics Jován, Korsós Zoltán, Somlyó Zoltán.

Egy esésze tea gyűjtőcím alatt egy csésze teáról novellát írtak: Baedeker, Bródi Mihály, Csuka Zoltán, Debrecei József, Flesch Ilonka, —enyv, P. Gergely Boriska, Haraszti Sándor, Hesslein József, Huberth János, Kotzig Károly, Komor Mihály, Kristály István, Lampel Béla, László Ferenc, Lucia, Magyar Domokos, Major József, Mikés Flóris, Quasimodó, Radó Imre, Sattler Katinka, Sinkó Ervin, Szentelky Kornél, Sz. Szigethy Vilmos, Szántó Miklós, Szegedi Emil, Tamás István, Vidor Imre, Vigh Lajos. Egyéb novellát és belletrisztikai cikkeket írtak: Karinyth Frigyes, Móra Ferenc, Radó Imre (főlap tárca), Benedek Károly, Berényi János, Dormándi Kálmán, Novoszel Andor, Petrovics Veljko, Devecarszki Zsivojin, Averscenko.

Közlő továbbá a karácsonyi szám a Bácsme gyei Napló regénypályázatán díjat nyert pályamunkát.

A jutalmazott pályamű szerzője Vidor Imre s a regény címe: A zsetonok.

Baedeker rendkívül érdekes, irodalomtörténeti jelentőségű cikkben mutatja be Vajda János önkritikáját a saját műveiről.

Régi emberek a régi Szabadkáról:

Ez alatt a gyűjtő cím alatt írtak szabadkai emlékeket Ambrus Zoltán, dr. Balogh Ernő, Balassa József, Bársony István, Berkes Imre, Batthyányi Tivadar gróf, Béla Henrik, dr. Cholnoky Jenő, Degre Miklós, S. Fáy Szeréna, Földes Imre, Gadl Mózes, Geréb József, Géczy István, dr. Gohl Ödön, Hegedűs Loránt, Jakab Dezső, Juhász Gyula, Kaziany Ödön, Kenényi Ferenc, Kézdi Kovács László, dr. Kiss Arnold, Kóbor Tamás, dr. Kuros Ignác, Kosztolányi Dezső, Lányi Viktor, dr. László Béla, Lukács György, Moly Tamás, Pálmay Ilka, Pekár Gyula, Pintér Jenő, Sikabonyi Antal, Szenes Fülöp, Telcs Ede, dr. Tetéleny Árpád, Tonelli Sándor, dr. Traiber Vince, Verő György, dr. Weiszly Ödön (képekkel.)

Komoly és humoros riportok jelennek meg a következő címekkel: Amibe az ördög is belebukott, Vig Lajos: Felépül-e a szentai templom, Gondó László: A szláv Maticák, Kotzig Károly: A mura-

közlő nímródok, Szuhu Katica klasszikus ösei. (Híres történelmi méregkeverő aszszonvok.) Tamás István: Beszélgetés a kivégzett Vanzetti nővérével, Révész Béla íróval, Zilzer Gyula festőművésszel, dr. András Ernő: A Bácsme gyei Napló hőskorából, Magyar Domokos: Tessék barátságos arcot vágni.

Tamás István: Így szerkesztenének ti cím alatt nyolc kis Bácsme gyei Naplón mutatja be, hogy milyen volna a Bácsme gyei Napló, ha a különböző rovatok vezetői szerkesztenék a lapot.

Modern szerb irodalom gyűjtő cím alatt nyilatkoznak Crnjanski Milos, Drajac Rade, Krklec Gusztáv, Manolovics Tódor, Milicsics Szibe, Petrovics Veljko, Tin Ujevics, a szerb irodalom reprezentánsai.

A vidéki lány élete gyűjtőcím alatt nyilatkoznak Buchwald Klara, Schlesinger Juliska (Szubotica), Kismányai Milosky Duci, Lőrinc Eta, Mészáros Juliska (Topola), Krautner Médike, Leibhardt Éva (Szaribecse), Jakobovics Ilonka.

Skoda Mánvó (Novivrbasz), Sztrilics Zsuzsi (Szent), Ingulász Gabi (Szbobran), Poti Erzsébet (Szivac), Frank Klári (Noviszad), Grün Piri (Becserek), nyilatkoznak életükről, vágyaikról s — a férfihezmenésről.

Egy nap házugság nélkül cím alatt dr. Árpássy Szilárdné Bogojevó, Kizmet, dr. Bqschian Sándor, Székely Lázárné V.-Becserek, Heller Cillus Novivrbasz írtak riportot.

Írjuk még ide, hogy Basch Andor két oldalas nagy keresztretívenyt szerkesztett a karácsonyi Bácsme gyei Napló részére.

Külön eseményszámba mennek Geréb Klára finom cimraizai és illusztrációi, Balázs Árpád, Kelen Imre és Zilzer Gyula rajzai.

A Bácsme gyei Napló karácsonyi számának ára 10 dinár s minden példányhoz szelvény van mellékelve, amely három apróhirdetés ingyenes feladására jogosít mindenkit, aki a karácsonyi számot megveszi.

Oroszország bosszút áll a kantoni kivégzések miatt

Csicserin az angol reakciót okolja a tömeggyilkosságokért

Moszkvából jelentik: Csicserin külügyi népbiztos erélyes nyilatkozatot tett közzé a kantoni vértörvényszékek működése ellen, az orosz alattvalók kivégzése miatt.

— Szovjetoroszország nem tűri — mondotta — a délkínai tábornokok

bestialitását és az drtatlanul kioltott vér bosszuért kiállt.

Csicserin nyilatkozatában a brit kormány ellen is kikelt. Kijelentette, hogy a tömeggyilkosságok az angol reakció szegyenletes bujtogatására történtek.

Jelentkezett a fejetlen halott

Tíz év előtt levigtik a fejét egy szubotica i kereskedőnek, aki állítólag most jelentkezett a budapesti rendőrségen

Ismét szubotica i „szenzációt” találtak ki a bud pesti lapok

Az *Új Nemzedék* című budapesti lap pénteki száma szenzációsan érdekes cikket közöl egy állítólagos szubotica i kereskedőről.

Érdekesítő kalandja volt — írja a lap — Budapesten egy Popovics Milos nevű volt szubotica i kereskedőnek, akit a budapesti rendőrség tizenegy éven keresztül meggyilkoltak hitt.

Még 1916-ban történt, hogy Lágymányoson a holt Duna-ág közelében egy levágott férti fejet találtak a járőrelők. A nyomozás, amely nagy energiával indult meg, nem tudta felkutatni sem a test többi részét, sem pedig a gyilkost. Pár nappal később jelentkezett a rendőrségen egy budapesti szálloda tulajdonosa és elmondotta, hogy két nappal a levágott fej megtalálása előtt megszállt nála egy Popovics Milos nevű szubotica i kereskedő, aki azonban nyomtalanul eltűnt a szállodából. A rendőrség a fejet annakidején átadta az orvostani intézetnek, amely azt szakszerűen preparálta és a törvényszéki bonctani intézetben helyezte el, ahol ma is teljes épségben őrzik.

A szállodás, amikor a levágott fejet megmutatták neki, abban teljes határozottsággal felismerte Popovics Milos kereskedőt, aki nála lakott. A rendőrség a nyomozást tovább folytatta Popovics gyilkosa után, de a tettest nem sikerült elfogni és így az egész bűntudat ad acta tettek.

Néhány nappal ezelőtt szenzációs fordulat történt ebben a tíz év előtti egészen elfeledett bűntudatban.

Jelentkezett a rendőrségen egy ember, aki elmondotta, hogy Popovics Milosnak hívják és ő az, aki 1916-ban eltűnt a szállodából és akit meggyilkoltak hitt a rendőrség. Előkeresték a bűntudat iratát és új vizsgálatot indítottak.

Popovics Milos elmondotta hogy 1916-ban a jelzett időtáiban Romániába

utazott üzleti ügyek elintézése végett. Közben Románia is bekapcsolódott a világháborúba és őt, mint magyar állam-polgárt internálták. A fogságból a háboru befejezése után szabadult ki és Szubotica-ra jött, ahol most is tartózkodik. Itt értesült arról, hogy őt Budapesten 1916-ban meggyilkolták. Közben eltelt néhány év és Popovics egészen elfeledkezett, hogy értesítse a budapesti hatóságokat.

A napokban a kereskedőnek üzleti ügyben Budapestre kellett utaznia és felhasználta ezt az alkalmat, hogy a titokról fellebbentse a fátyolt.

A rendőrségen nagy feltűnést keltett a feltámadt halott és úgy intézkedtek, hogy Popovicsot szembesítik a levágott fejjel.

Popovics Milos rendőrségi bizottsággal együtt ment el a törvényszék bonctani intézetébe és az ügyben preparált fejet eléje tették. Popovics Milos elsápadva és egész testében reszketve szemlélte a fejet, amely valóban feltűnően hasonlított rá.

Az érdekes szembesítés után Popovics Milos kereskedő azonnal visszautazott Szubotica-ra.

Eddig tart a budapesti lap cikke, amelynek alapján érdeklődtünk Szubotica-n hasonló nevű kereskedő után, de a legszorgosabb kutatás mellett sem sikerült Popovics Milos nevű szubotica i kereskedőre akadni. Így nem lehetetlen, hogy az egész hírből semmi sem igaz, hiszen a budapesti lapokban az utóbbi időben egyre gyakrabban jelenik meg léghől kapott szubotica i »szenzáció.« Attól tartunk, hogy Popovics rémdrámájáról és a spirituszban őrzött fejről szóló történetből csak annyi igaz, mint a budapesti lapokban született milliós Haverda örökségből és az ártatlanul kivégzett szubotica i földbírtokos esetéből.

Bratianu miniszterelnök nagyfontosságú tanácskozása a román parasztpárt vezérével

Küszöbön áll a román kormány újalakítása — Maniu kihallgatáson jelent meg Mária özvegy királynénál — A romboló diákok tagadnak a bukaresti hadbírótság előtt

Maniu azzal fenyegetőzik, hogy vagy visszahívják Károlyt, vagy kikiáltják a köztársaságot

Bukarestből jelentik: Politikai körökben óriási feltűnést kelt, hogy

Bratianu Vintilla miniszterelnök csütörtök este két óra hosszat tanácskozott Maniu Gyulával, a nemzeti parasztpárt elnökével.

A nagyjelentőségű politikai találkozásról a kormányhoz közelálló *Cuvantul* a következőket írja:

— A politikai köröket, úgy a kormánypártot, mint az ellenzékot rendkívül meglepte a miniszterelnök lépése. Mindenfelé igen élénken kommentálják a nagy eseményt, már azért is, mert a tanácskozás, amelyet a miniszterelnök kezdeményezett, igen hosszú lefolyású volt. Azután a visszautasítás után, amellyel a nemzeti parasztpárt a liberálisok ajánlatát fogadta, valóban meglepetésszerű a miniszterelnök és Maniu hosszantartó eszmecsereje. Titulescu külügyminiszterre közbenjárásának tulajdonítjuk az újabb kormánylépést és úgy vélik, hogy az ország külpolitikai helyzetére való tekintettel a liberálistárpárt újabb ajánlatot fog tenni a nemzeti parasztpártnak.

A nemzeti parasztpárt végrehajtóbizottsága csütörtök este értekezletet tartott, amely után

Maniu kihallgatáson jelent meg Mária özvegy királynénál. Ugyanabban az időben Vajda-Vojvoda Sándor, a párt alelnöke magánkihallgatáson volt Christea Miron patriarkánál, a régenstanács tagjánál.

A két kihallgatásnak igen nagy jelentőséget tulajdonítanak politikai körökben és azt a kormány küszöbön álló újalakításával hozzák összefüggésbe.

Maniu éleshangu nyilatkozata egy párisi lapban

Párisból jelentik: A *Petit Parisien* péntek reggeli számában intervjút közöl Maniu Gyulával a román nemzeti parasztpárt vezérével a trónörökös kérdéséről és Románia jelenlegi helyzetéről Maniu hangsúlyozza a nyilatkozatban, hogy

téves az a felfogás, mintha a parasztpárt elsősorban karlista volna

és hogy főkövetelésül Károly volt trónörökös visszahívását állította volna fel. Károly hercegnek a trónról való lemondása előtt a román nemzeti parasztpárt épügy, min: ma a legélesebb ellentétben állt a most uralmon lévő liberálisokkal

— Bennünket, a nemzeti parasztpártot — mondotta Maniu — nem a dinasztikus kérdés választ el főképp a liberálisoktól, hanem az egész román kormányuraimat ellentélik.

Annak idején én elleneztem Károly trónörökös lemondását és én kértem Popovici minisztert, hogy utazzék sürgősen Párisba s tárgyaljon Károly herceggel a visszatérés feltételeiről. Igazán őszintén sajnálom, hogy

az egykori trónörökös nem fogadta el annakidején a visszatérési feltételeket.

Most azonban hálával tartozunk neki, hogy nem lépett fel trónkövetelőként fia ellen.

Ami a régenstanácsot illeti, Maniu kijelentette, hogy a parasztpárt ebbe a helyzetbe beletörődik. A régenstanácsnak — folytatta Maniu — amely a kiskorú király nevében nyilatkozik meg, a pártok felett kell állnia, a valóságban azonban meg kell állapítani, hogy

a régenstanács utánozza Ferdinánd királyt, aki abszolút uralkodó volt és előnyben részesítette a liberálisokat.

Az elhunyt királytól eltűrtük az ilyen bánásmódot, de csak azért, mert ő volt

Nagyrománia megalapítója, bizonyos azonban, hogy

nem tűrjük el ezt egy régenstanácsotól.

Szándékunk tudvalevően az, hogy minden fenntartás nélkül küzdjünk Bratianu kormánya ellen.

Ha a törvényes eszközök nem elegendők, akkor majd más eszközökhöz fogunk nyúlni.

Az újságíróknak arra a kérdésére, hogy mi történik az esetben, ha a régenstanács figyelmen kívül hagyja a nemzeti parasztpárt intelmét, Maniu így válaszolt:

— Előre is biztosíthatom Önt, hogy

ebben az esetben teljesen szabadságunkban állunk tekintetben annak megállapítását, hogy

mikor látjuk szükségesnek, hogy Károly herceghez forduljunk vagy pedig a köztársaságot kiáltjuk ki.

Maniu rendkívüli éleshangu nyilatkozata óriási feltűnést kelt.

A román diákok a hadbírótság előtt

Bukarestből jelentik: A hadbírótság pénteken folytatta az erdélyi zavargásokban részes diákok bünpörének tárgyalását.

A vádlott diákok vallomásukban ta-

gadják bűnösségüket és azt állítják, hogy ők tüntettek ugyan, de a rombolásokat és rablásokat nem ők követték el.

A vádlottak megmaradtak vallomásuknál akkor is, amikor

a katonai ügyész eléjük tárta, hogy rablott tárgyakat találtak náluk. A vádlottak kihallgatása után a hadbírótság megkezdte a tanúk kihallgatását.

Romániának pénzre van szüksége

Lepedatu volt pénzügyminiszter csütörtökön visszaérkezett Bukarestbe Londonból, ahova a kormány azért küldte ki, hogy érdeklődjék külföldi kölcsönfelvételének lehetőségéről. Lepedatu beszámolt már tárgyalásai eredményéről Bratianu miniszterelnöknek, akivel közölte, hogy bár a nagyváradi és kolozsvári események sokat rontottak a helyzeten, mégsem tartja kizártnak a külföldi kölcsön felvételének lehetőségét.

A *Cuvantul* értesülése szerint az államvasutak pénztárai teljesen üresek és még a tisztviselők fizetésére sincs elég pénz. A Nemzeti Bank megtagadta a vasuti részére nagyobb hitel nyújtását és mindössze tizenkétmillió leif hajlandó folyósítani. Enek folytán a CFR beszüntett az összes számlák fizetését.

Trockijékat törvényen kívül helyezték

Az ellenzék kizárt tagjai megtagadták pártigazolványuk visszaadását

Berlinből jelentik: Moszkvából érkező jelentést közöl a *Vorwärts*, amely szerint a kommunista párt végrehajtó bizottsága felszólította Trockiit és a vele együtt a kommunista pártból kirekesztett ellenzékot, hogy szolgátságuk vissza igazolvá-

nyaikat,

de Trockijék a parancsot nem teljesítették. Erre

a szovjet lapjaiban hirdetmény jelent meg, hogy a kizárt volt párttagok okmányai érvénytelenek, nekik tehát senki se adjon lakást, sem élelmiszereket

és egyébként szükséges cikkeket sem szabad a kizárt tagoknak vásárolniuk.

Azzal is megfenyegette a végrehajtóbizottság Trockijékat, hogy a politikai rendőrség emberei fegyveres erőszakkal fogják őket megfosztani okmányaiktól.

Megkezdték az S. 4. kiemelését

Levegőt préseltek a tengeralattjáróba, de már hiába

Tengerészeti bizottság állapítja meg a katasztrófa okát

Newyorkból jelentik: Az elsüllyedt S. 4. tengeralattjáró kiemelésével foglalkozó buvárok a kedvező időjárás következtében csütörtökön az utóbbi napok sikertelen fáradozásai után megkezdhették munkájukat. A reggeli órákban sikerült a tengeralattjáró külső falán lyukat fúrni és azon keresztül

levegőt szorítottak be a tengeralattjáróba, azonban már valószínűleg hiába.

Sainos, fel kellett adni a reményt, hogy a bezárt hat embert élve találják, mint-hogy azok az elmúlt egész napon és éjszakán keresztül már semmi életjelet nem adtak magukról. A buvároknak, mikor leszálltak a tenger fenekére, ismét meg kellett állapítani a tengeralattjáró helyzetét. Az éjszaka ugyanis heves vihar dult és eltépte a láncokat, amelyekkel a tengeralattjáró meg volt erősítve és elsodorta a hajót. A buvárok csak meglehetősen nagy nehézséggel tudták megállapítani a tengeralattjáró pontos helyét. Végül többórnyi keresés és megerőltetett munka után sikerült a tengeralattjárót elérni és megkezdték a felhúzását.

Az elsüllyedt tengeralattjárón furt nyíláson keresztül

levegőpróbát vettek a hajó belsejéből és megállapították, hogy a torpedóhelyiség levegője már teljesen elhasznált és mérges gázokat tartalmaz, úgyhogy lehetetlen, hogy élet legyen a hajóban.

Brambley viceadmírális, a mentőmunkálatok vezetője közölte a tengerészeti minisztériummal, hogy ismét megkísérelték, hogy összeköttetést kapjanak a bezárt emberekkel, azonban nem kaptak választ. Hivatalos körökben minden reményt feladtak, hogy a bezártak közül valaki életben legyen.

Wilbourn tengerészeti miniszter elrendelte, hogy a tengerészeti bíróság vizs-

gálatot indítson az S. 4. tengeralattjáró katasztrófa ügyében. A tengerészeti bizottság erre vonatkozó ülését január 4-én fogja tartani Bostonban.

Mint Londonból jelentik, Anglia királya

az Egyesült-Államok elnökéhez táviratot intézett, amelyben legmélyebb részvétlenek ad kifejezést a szerencsétlenség felett, amely a nemzetet az S. 4. tengeralattjáró elpusztulásával érte.

Beismerő vallomást tett a muzslai gyilkos öregasszony

A meggyilkolt Takács János állandóan ütötte-verte vadházastársát

Becskekről jelentik: A felsőmuzslai rablógyilkosság ügyében pénteken szenzációs fordulat következett be.

A meggyilkolt Takács János letartóztatásban lévő törvénytelen felesége, Tóth Viktória az ügyészségen beismerő vallomást tett.

A rablógyilkosság nyomozása során, mint ismeretes, komoly gyanu merült föl a hetvenkétéves öregasszony ellen, aki kihallgatásakor sokszor ellenmondásokba keveredett. Párvány Andrija ügyész, aki a nyomozást vezette, a gyanúkok alapján letartóztatásba helyezte Tóth Viktóriát, aki azonban a rablógyilkosságot kerekén tagadta. Az asszony letartóztatásával egyidejűleg a becskekrői rendőrség is folytatott nyomozást, melynek során több személyt kihallgattak, vallomásuk azonban nem járult hozzá a titokzatos eset felderítéséhez. A pénteki napon Tóth Viktóriát az államügyész elé vezették, akinek keresztikérdései végre megtörték és beismerte, hogy a hetvenhatéves Takács Jánost egyedül ő fojtotta meg

és a rablógyilkosság csak mese volt, amivel a hatóságokat akarta félre vezetni.

Az öregasszony elmondotta, hogy az alatt a három év alatt, míg együtt élt

Takácssal, állandóan ütötte-verte az ura. A kritikus estén is bottal összeverte és ennek a verésnek a nyomai azok a sérülések, melyeket az orvosi vizsgálat rajta megállapított. A verés után felháborodottan megfenyegette Takácsot azzal, hogy reggel föl fogja jelenteni a csendőrségnél.

— De kivel tudod bizonyítani, hogy én vertelek össze, mert én letagadom — válaszolta cinikusan az öreg Takács.

Az asszony, mint előadta, ezen annyira elkeseredett, hogy elhatározta, az éjszaka az urát elteszi láb alól. Megvárta, míg Takács elalszik, aztán odasompolygott az ágyához,

a fejére borította a subát és fojtogatni kezdte.

Takács fölébredt, mire gunyosan odaszólt a fuldokló embernek.

— Na, most mivel bizonyítod be, hogy én fojtottalak meg.

Az öreg ember kétségbeesetten próbált szabadulni, de néhány erős szorítás végzett vele: meghalt. A gyilkosság után összehányta a butorokat, leverte a lámpát, aztán föllármázta a szomszédokat és elmesélte nekik a rablótámadást.

A gyilkos matrónát beismerővallomása után visszazárolták a fogházba.

Karácsony versekben, ezer éven át

Regösök és Betlehemesek — Mennyből az angyal... — Tompa, Petőfi, Arany — Újabb költőink

Ennek a kis tanulmányának az a célja, hogy olvasóink emlékeztetőbe idézze, milyen módon visszhangzik a magyar költészet egy ezredéven át a karácsony ünnepére.

Amint a tudomány már megállapította, a karácsonyt a kereszténység első évszázadaiban nem egy meghatározott napon ünnepelték, hanem szeszélyesen és váltakozva januárban, a mai kiskarácsonykor vagy pedig májusban. 138-ban rendelték el hivatalosan, hogy a karácsony ünnepé december 25-ikén tartandó.

Ez a dátum összekapcsolja a pogány Napisten születésének idejével, mely az akkori még pogány emlékekkel telt képzeletekben a régi vallásos szokásokat keltette életre. A mai karácsonyi szokások között még mindig megjelöljük a pogány esőkevényeket, a tuskó elégetését, a szalmabáb meggyújtását.

Legősibb karácsonyi emlékeinknek tekinthetők a regösök köszöntő versei, melyek vidéken ma is hallhatók. Ezekben határozottan föltalálhatók a pogány nyomok. Valaha egyes sorokat talán még pogány papok, a sámánok dalolták. Karácsony éjszakáján a Napisten ünnepén megindulnak az énekmondók nyírfahéjadrágban, cserfakéregbocskorban, mindenféle zajongó szerszámokkal, melyek a regös-készségekre mutatnak vissza, féltéken bekopogtatnak a tanyákra s megkérlik a gazdát, engedné meg, hogy elmondhassák énekeiket. Játékot adnak elő, melynek egyik szereplője a láncon vezetett bika, másik pedig a csodaszarvas, a magyar pogány hit jelképes állatja. »Szent István szolgálai«-nak vallják magukat, de valószínű, hogy csak politikai ravaszágból, mert annakidején ezeket az énekeseket, a pogányság hírneműit, Koppány híveit. Szent István király tüzzel-vassal üldözte. Ősi emlékek élnek föl ezekben a sorokban:

Ha beeresztenek,
Hecsiszögünk-csoszogunk,
Nyírfakéreg a bocskorunk,
Hajdinaszál a nadrágunk
Hej regő rejtem!
Azt is megengedte
Nekünk az Uristen!
Megjöttek, megjöttek
Szent István szolgálai,
Kinek füle, kinek
Lába el van tagyva
Nyomjuk-e vagy mondjuk?
Enit keltkezik
Egy szép kerek pászit
Abban legelesz egy
Csodafüszarvas,
Csodafüszarvasnak
Ezer ágaboga,
Misémondógyertya
Gyújtatlan gyulladál,
Ojtatlan aluggyal
Hej regő rejtem!
Azt is megengedte
Az a nagy Uristen.

A kereszténység teljes uralomrajutásával a Megváltó születését magában a templomban mutatták be s a hívők az oltáron elhelyezett Betlehemben színre láthatták a karácsonyi misztériumot. Másutt alakoskodók játszották el a jelenetet, ugyancsak a templomban. De a játékok eldurvultak, világiakká váltak, ezért a templomból kiltották és csak magánházakban szerepelték. Egy-egy versszakuk megérzékelteti milyen régl, selypítő középkori báj lakozhatott bennük:

Üdvözlégy kis Jézuska,
Üdvözlégy kis babdeska!
Miért fekszel a jászolban,
Az hideg istállóban?
Hol van a szép nyoszola,
Bársony, pakian vánkocska,
Aranyból szövött póla,
Gytra dácskos títuska
Bötlehemi lörendek,
Embertelen emberek
Mért nem kellett ily vendég
Ki született értettek.

A lélok legáhitatosabb rezdüléseit a templom karácsonyi énekek tartják meg századokon át. Föltétlenül bizonyos, hogy a Pásztorok című magyar eredetű s ugyancsak magyar eredetű mind a szövege, mind a zenéje a Mennyből az angyal... kezdetű karácsonyi éneknek is. Mostanában foglalkoznak tüzetesebben e dalok eredetének kiderítésével. De azt már megállapították, hogy a tizennyolcadik században, mikor távol a francia forradalom dübörgött, kistemplomainkban karácsony éjszakáján éppenny énekeltek ma:

Mennyből az angyal
Lejött hozzátok
Pásztorok,
Hogy Betlehembe
Sietve menyve lássátok

Ha követjük irodalmunkban a karácsonyi hangulat nyomait, az egyházi és világi költészet között bizonyos szakadékokra bukkanunk. Sokáig, nagyon sokáig nem jelenik meg a karácsonyi hangulat. Balassa Bálint, Gyöngyösi, Gvadányi, Kisfaludy Károly és Sándor, Kölcsei, Kazinczy, Vörösmarty nem ír karácsonyi verseket, legföllebb vallásos énekeket. A hangulatot akkor még nem ismerték. Mi lehet ennek az oka? Az, hogy a karácsonyfa maga is csak a tizenkilencedik század közepe felé tűnik föl nálunk. Legelőször állítólag Straszburg táján állították föl lucfenyőt papírszalagokkal, aranydióval és aranyalmával ékesítve. E tündéri fa mellett az emberek a gyermekkorukra gondolnak, az általános békére, a szeretetre.

Csakugyan, a karácsonyfa elterjedésével már mindenütt felszendülnek a karácsonyi rímek. A nagy költői triász Petőfi—Arany—Tompa minden egyes tagja megéneklé a karácsonyt. Tompa Mihály verse 1845-ből származik, abból az időből, mikor a sötét Habsburg-zsarokság alatt nyögött a magyarság s legjobbjai börtönben ültek. Tompa verse nem is az örömről szól, hanem az ártatlanul bebörtönzöttek szenvedéséről:

A megváltó ma született...!
Betölt az évek teljessége...
Dicsőség Istennek menyégben!
Az embereknek égi béke!

De szívem rögtön elszorul
Miatta sajtó fájdalomnak,
Mídon tovább zendül az ének:
Legyen szabadság a raboknak!

Minden kétség nélkül a leggyönyörűbb magyar karácsonyi vers ma is Petőfi Sándoré, aki 1846-ban — huszonhárom éves — korában írta meg Karácsonykor című remekét, a családi érzés, nemes, meleg elgájtását. Előírónak tanúsága szerint a vers megszületéséhez hozzájárult az is, hogy Szendrey Júliával való kapcsolata akkoriban meglazult s azt hitte, hogy házassága nem is valósulhat meg. Milyen megrázó mingyárt a kezdete is:

En hozzám is benézett a karácsony,
Tán csak azért, hogy bus orrát is lásson
És rajta egy pár reszkető könyv

Menj el, karácsony, menj innen sietve
Hiszen családok ünnepnapja vagy te
S én magam egyes-egyedül vagyok

Meleg szobám e gondolatul elhül
Miként a jégcsap függ a házereszről,
Ugy függ szívemről ez a gondolat.

Arany János Karácsony éjszakáján című versét 1849. december végéről keltezi, mikor a szabadságharcot levertek, úgy rémlett, minden veszve van:

Lelkem pusztaságos éjjelen keresztül
Kétes ködvilággal egy sugárka rezdül!
Csillag-e vajjon, mely, mint vezérszölvének
Üdvözítőt hárdat az emberiségnek?

...
Mért féljek követni, ha üdöré is? hi-
...
Akkor is jó helyre, temetőbe viszen.

A modern karácsony először is Re-
lycsky Gyula versében jelentkezik, Ma

született a Messias! Ennek a háttere már az új szürke, sötét aszfaltos Budapest, mely hitetlen, pezsgőző, hősei pedig a szegények, akik ma is úgy szenvednek, mint a betlehemi éjszakán.

En künn bolyongok, nincs családom,
Fásultan unva életem,
A templomból ma is kivágom;
Az dlorcást nem nézhetem.
Sötét az ég; nimes rajta csillag;
Sem égi jel, se lángirás,
Amely vezesse utjainkat...
Ma született a Messias.

Heltai Jenő megindító költeményében Karácsony a redakcióban, már az új ipari fejlődés mutatkozik, az az amerikaiizmus, melynek kiteljesedését csak ma látjuk igazán. A humor fénye reszketé s sorok fölött:

Itt üldögélünk egymagunkban,
Szilveszterbe busan a thedt.
Reggelre ujság kell a népnek
És véleményes újság.

Reggelre ujság kell a népnek,
Amely ma boldog és mulat.
Ujság, amelybe van vezércikk
És sok családi hangulat...

Ujság, amely híven megírja,
Hogy olcsóbb lett a konyhasó
És boldog ünnepeket kívánjon
Tenéked nyájas olvasó.

Ady Endre Egy jövőendő karácsony című költeményében zaklatott életének rémeit idézi:

Jön a karácsony fehéren
S énhozzám is jön talán majd
Valaki a régiekből

Csendesen lép a szobámba
S én köszöntöm: »Béke, béke!
A küszöbön sápadt orvos.

A mai költők nem írnak karácsonyi verseket. Ennek a hangulatnak az előzők már átérték a színét és fonákját s most az alkalom egyelőre nem teremt újabb költeményeket. K. D.

Sajtóhiba a 69-ik paragrafus

Setyerov Szlávko szerint csak külföldi állampolgárokra akari kiterjeszteni a határmenti földvásárlási tilalmat

Beogradból jelentik: A 69-ik paragrafus ellen most már a beogradi politikusok is megmozdultak. A legutóbbi napokban számos beogradi tartománygyűlési képviselő aláírásával egy beadványt nyújtottak be a tartománygyűlés elnökségéhez, amelyben azt követelik, hogy a tartománygyűlés írjon fel a kormányhoz és követelje, hogy a kormány azonnal töröltesse a pénzügyi törvényből a hírhedt 69-ik paragrafust. A tartománygyűlés a költségvetés letárgyalása után azonnal a napirendre tüzi ennek a kérdésnek a tárgyalását és amint értesülünk a beogradi tartomány egyhangulag magáévá fogja tenni ezt a javaslatot.

A parlament pénzügyi bizottságában is szóba került már a 69. paragrafus, ahol Krnjevic Radics-párti képviselő tette szóvá, a tervbevetett pénzügyi törvénysszakasz igazságtalanságait. Az elnöklő Sze-
cserov Szlávko képviselő a Krnjevic képviselő panaszára kijelentette, hogy információja szerint itt csupán csak egy sajtóhibáról van szó,
a 69. szakasz, amint eddig is gya-

korlatban volt, csak az idegen állampolgárokra fog alkalmazást nyerni.

1925-ben már Simonovic akkori agrárminiszter fel akarta venni a törvényt, be ezt javaslatot, azonban akkor a vajdasági képviselők energikus fellépésére sikerült ennek a javaslatainak az utját állni.

A Bácsme gyei Napló munkatársa megkérdezte Sze-
cserov képviselőt, hogy mire alapította a pénzügyi bizottságban a 69-ik paragrafusra vonatkoztatott kijelentéseit Sze-
cserov képviselő kijelentette, hogy az ő hivatalos információja szerint itt

tényleg csak sajtóhibáról van szó, mert a törvény szerkesztőinek az volt az intenciójuk, hogy a külföldi állampolgárokra alkalmazzák ezt a hírhedt 69-ik paragrafust. Sze-
cserov képviselő azonban kijelentette még, hogy nemcsak ő, hanem az összes vajdasági képviselők mindent el fognak követni, hogy a Vajdaságra nézve annyira sérelmes javaslatainak a törvényerőre emelkedését megakadályozzák.

Kavarodás a noviszadi képviselőtestület összehívása körül

A belügyminiszter elrendelte, a bácskai főispán eltiltotta a közgyűlés egybehívását

Megirtuk, hogy Vukicsevics Velja, miniszterelnök, mint belügyminiszter rendeletet bocsájított ki, amelyben a községi választásról szóló rendelet 48-ik szakaszát értelmezi, hogy a városi törvényhatósági bizottság, illetve a községi képviselőtestület az 1901. évi XX. t.-c. értelmében a választások ellen beadott felbontásoknak a főispán által történt elutasítása után összehívható, mert két egybehangzó döntés esetén a főispáni határozat ellen beadott panasz ügyében hozandó közigazgatási bírósági döntés nem kell bevárni.

Dr. Borota Braniszláv noviszadi polgármester, mielőtt kézhezvette a belügyminiszter ezen rendeletét, amely dr. Lukics Predrag bácskai tartományi főispánhoz volt címezve és amelyet a belügyminiszter másolatban azzal a záradékkal küldött meg a polgármesternek, hogy a említett rendeletet tudomásulvétel és végrehajtás végett küldje meg a főispánnak, nyomban összehívta a szűkebb városi tanácsot, mert a községi választásokról szóló szabályrendelet értelmében a városi tanács három napon belül tartozik dönteni, hogy a törvényhatósági bizottság eskütételre mikor hívassék egybe. A városi tanács csütörtöki ülésén a közgyűlés egybehívását szombat déli tízenkét órára határozta el. A polgármester erről a tanácsi határozatról értesítést kívánta a főispánt, aki azonban udvari vadászaton van és így dr. Livaics, tartományi főispáni jogügyi előadóval közölte a belügyminiszter rendeltét és a vá-

rosi tanács határozatát. Dr. Livaics közölte a polgármesterrel, hogy csütörtökön továbbította a főispáni hivatal a polgármesterhez a főispán azon rendeletét mely a kérdéses 48-ik szakaszt, úgy értelmezi, hogy a közigazgatási bíróság döntése előtt a közgyűlés nem hívható egybe.

A polgármester azon ellenvetésére hogy a belügyminiszter »végrehajtás végett« küldötte meg a rendeletet, a jogügyi előadó, a főispán jóvólétében nem változtathatta meg a főispán csütörtökön expedált rendeltét és így nem adhatott a főispán nevében végleges választ.

Dr. Borota Braniszláv erre újabb tanácsulást hívott össze, amelyen elhatározták, hogy a felmerült kavarodás miatt elállanak a szombatira tervezett közgyűlés egybehívásáról és azt keddre déli tízenkét órára hívják egybe, közben dr. Borota pénteken lemegy Beogradba és a belügyminisztériumban utasítást kér a további teendőkre.

Pénteken reggel azonban változás állt be, dr. Borota nem utazott Beogradba, ellenben a közgyűlésnek keddre való egybehívására a meghívókat elkészítették és azoknak kikértesítésre iránt intézked-

Noviszadon érdeklődéssel várják az így további fejleményeit. Általában az a vélemény, hogy a belügyminiszter rendeletere eldöntötte ezen kérdést és hogy a belügyminiszter a legilletékesebb saját választási szabályrendelete szellemének interpretálására.

Viharos vita a szubotici közgyűlésen a munkanélküliek segélyezéséről

Kommunisták-e a munkáspárti képviselők? — Egyhangulag elfogadták a tisztviselői állások betöltése ügyében kiküldött bizottság jelentését

A közgyűlés háromhónapos indemnitást adott a városi tanácsnak

Szubotica város képviselőtestülete pénteken délelőtt tartotta rendkívüli közgyűlését *Manojlović* Dusan főispán elnöke alatt. A főispán előterjesztésére a közgyűlés dr. *Malagurszki* Fabijan, dr. *Vojnić* Tuncics István dr. *Streliecki* Dénes és *Jovics* Gyura képviselőket választotta meg jegyzőkönyv hitelesítőnek. Ezután *Csóvics* Ferenc Jása és *Nimcević* István képviselők letették az esküt.

Sztipics Károly dr. polgármester bejelentette, hogy a pártközi bizottság befejezte munkáját és felhívta *Vukics* Ferenc dr. főjegyzőt, hogy a bizottság javaslatát ismertesse a közgyűlésnek. A javaslat ismertetése után elsőnek *Vojnić* Tuncics István dr. szólalt fel. Kéri, hogy a mérnöki hivatal építészet osztályát ne szüntessék meg. A városnak nyolcvan épülete van és ezeknek karbantartására is kell, hogy az építészeti ügyosztály továbbra is fennálljon.

Havas Emil dr. csatlakozott az indítványhoz és kifejtette, hogy az építészeti ügyosztály élén olyan ember van, aki nagy képzettségénél fogva erre megfelel. Erre az osztályra van a legnagyobb szükség, viszont a többi mérnöki állás nem fontos. Azt indítványozta végül, hogy ha valakit mégis el kell bocsátani, akkor ne másik mérnököt bocsássanak el és ne *Szteljanović* Vaszót, az egyetlen képzett építésügyi mérnököt, aki Európában viszonylatban is a legkiválóbb mérnökök közé tartozik. A radikális párt részéről dr. *Vukotics* Milan magáévá tette az indítványt. Dr. *Sztipics* Károly polgármester kijelentette, hogy nem ellenzi az indítványt, de hangsúlyozta, hogy őt úgy informálták, hogy erre az állásra nincs nagy szükség.

Malagurszki Fabijan dr. azt indítványozta, hogy *Momirović* Velikó dr. főkapitányt, akit néhány nappal ezelőtt neveztek ki, szintén vegyék be az állásokban megerősített tisztviselők névsorába. A közgyűlés az indítványt elfogadta.

Manojlović Dusan főispán szavazásra tette fel a tisztviselői kérdést illető javaslatot, amit a közgyűlés egyhangulag elfogadott. Eszerint a közgyűlésen a következő tisztviselőket erősítették meg állásukban: *Petrović* Koszta főmérnök, *Tomandl* Oton, *Straszburger* Izsó és *Szteljanović* Vászta mérnökök. *Pavković* Milutin dr. városi főorvos, *Szuvajdzsics* Sándor főszámvevő, *Jakovljević* Obrád adófőszámvevő, dr. *Momirović* Velikó főkapitány, *Orosz* Sándor főszámvevő helyettes, *Vukov* József adófőszámvevő helyettes, *Csóvics* Gábor, *Milyacski* Rémia, *Szarics* Iván és *Gubics* Kálmán számvevők, *Katri* Ferenc, *Szteljanović* Nemanya és *Sztanković* Sándor alszámvevők, *Horváczki* Márton főlevéltáros, *Bogdanov* Franya vághídi igazgató, *Szabados* Béla és *Szuvajdzsics* Koszovics állatorvosok, *Zvatonov* Béla rajzoló, *Jurics* Iván és *Szarics* Radiszáv utbiztosok, dr. *Ivándé* Pál kórházigazgató, dr. *Malusev* Dusan, dr. *Martinić* József, dr. *Sercer* Ivó kórházi főorvosok, *Sztantics* Béla szakszervezeti felügyelő, *Manojlović* Cvetkó zeneigazgató, *Bermel* Miklós, özvegy *Farkasné* Gábor, *Nelli*, *Henrik* Richárd, *Herrmann* József, *Klein* Anna, *Mecák* Manó, *Rado-Müller* Elvira, *Vass* Ella, *Leon* Lázár zenekari tanár, *Qvelmis* Gábor, *Horváth* Péter, *Kovács* Mihály, *Krsztics* Tihomir, *Malagurszki* Márkó, *Matics* Száva, *Milanković* Márkó, *Milosević* Dusan, *Mukics* Jakab, *Pusin* Milivoj, *Sztanković* Zsivojln, *Tatic* Dusan, *Vidáković* Ferenc, *Vuković*-Bukvin *Gergely* polgári biztosok, *Domokos* Lajos főkertész, *Kovács* Jankó utfelügyelő, *Pesut* Iván kórházi pénztárnok, *Peresics* Blaskó kórházi ellenőr, *Sztantics* József kórházi pénztárnok, *Poljako-*

vics Márton kórházi irnok, *Vujković* Mihály kórházi felügyelő.

A megszűnő állások

1927 december 31-ikével a következő állások szűnnek meg: egy tanácsnoki, egy kertületi tisztiorvosi, egy ellenőri, rendőrfelügyelői, irodaigazgatói, három irodafőtiszt, hét irnoki, egy végrehajtói, két rendőrfogalmazói, két közigazgatási fogalmazói, egy segédvárosgazda-, egy segédkertész- és egy kertész-szaktanácskői állás. Ezzel szemben az irodatiszti állások számát 1928 január elsejével tizenegyre tízennyre emelik fel. Miután ezt a javaslatot a közgyűlés elfogadta, az állásokban megerősített tisztviselők nagyrésze letette az esküt a közgyűlésen. A többi tisztviselő pénteken a polgármester kezébe teszik le a hivatali esküt.

A javaslat elfogadása után *Dimitrijević* Dragomir dr., a demokrata párt vezére szólalt fel és kijelentette, hogy pártja örömmel fogadta a javaslatot. Az önkormányzat csak akkor életképes és csak akkor igazi önkormányzat, ha a nép kiküldöttjei valóban önállóan kormányozhatnak. A demokrata párt minden jogos és törvényes javaslatot elfogad. A mai önkormányzati rendszernek nagyon sok hibája van, de a választási lehetőségek bővítésére van szükség. Mi csak azok közül választathatunk, akiket a jelölőbizottság jelölni fog. A jelölőbizottság áll a főispánból, aki a jelölőbizottság elnöke, három tagból, akiket a főispán maga jelöl ki és három tagból, akiket a közgyűlés választ. Az államhatalomnak, illetve exponensének ukázos többsége és oly nagy befolyása van a bizottság munkájára, hogy ott minden önkormányzati jog elvész. A bizottság csak azokat jelöli, akiket a főispán akar. Emiatt vetette fel az ellenzék az elmúlt közgyűlésen az illetékesek kérdését.

Az ellenzék vezetőinek multikori felszólalásai nem voltak *Manojlović* főispán ur személye ellen intézett támadások, akit valamennyien tisztelünk és becsülünk, nem volt az merénylet a város szerzett jogai ellen, mert ha a városokról szóló törvény a parlament elő kerül, a demokrata párt lesz az első, amely követelni fogja, hogy Szuboticanak külön főispánságot adjanak.

Hogy a különböző híreket, amelyek ezzel kapcsolatban a városban elterjedtek, megcáfoljam, kijelentem, hogy az ellenzék multikori felszólalása azért történt, mert az ellenzék félt, hogy a főispán igen nagyon élni fog ezzel a befolyásával és az eddigi állapotok fenntartását fogja elősegíteni.

Mi azonban reméljük, hogy a főispán minden személyeskedés és a pártpolitika teljes távol tartásával fogja végezni ezt a magas missziót.

Reméljük, hogy nem fogunk csalódni a főispán személyében.

A közgyűlés percekig tartó tapsviharral üdvözölte a főispánt.

Ezután áttértek a költségvetési tizenkettő megbeszélésének tárgyalására. Dr. *Sztipics* Károly polgármester rámutatott arra, hogy eddig a költségvetést a különféle személyi változások miatt nem lehetett elkészíteni. *Dimitrijević* Dragomir dr. azt indítványozta, hogy a javaslatot némi módosítással fogadják el. Meg kell szabni azt a határidőt, amikor a városi tanács köteles elkészíteni a jövő évi költségvetést. Indítványozta, hogy a költségvetést nyomtatásban február végéig küldjék meg a képviselőknek és a költségvetés tárgyalását március 15-ikére tűzzék ki, úgyhogy április 1-jével már az új költségvetés alapján lehessen működni. Addig is indítványozta, hogy a városi ta-

nács csak a rendes kiadásokat eszközölhesse.

A munkanélküliek segélyezése

Dimitrijević dr. ezután azt indítványozta, hogy

a munkanélküli szegények között az idei költségvetésben megállapított összeg egy negyed részét január 15-éig segély címen osszák szét.

Rámutatott azokra a lehetetlen állapotokra, melyek Szubotican uralkodnak. Óriási nagy a munkanélküliség. Az emberek hideg szobában éheznek, öt-hat gyermekes családnap az utcákon csatangolva munkát keresnek, minden remény és eredmény nélkül. Lehetetlen állapot ez, amelyen feltétlenül segíteni kell. *Ispánović* Mátyás Radics-párti csatlakozott az indítványhoz. Ezután *Pintér* Iván, a munkás- és parasztszövetség egyik képviselője emelkedett szóásra, akinek beszéde közben nagy vihar támadt. »Óriási a nincstelenség, a munkanélküliség és a nyomor. Nekünk, akik dolgozunk, jogunk van követelni is. A munkanélküli munkások a legnagyobb nyomorban élnek, sokan az utcákon, fél-szerekben a férgek között éheznek gyermekeikkel. Minden város gondoskodott már szegényeiről, csak Szubotica tartja távol magát minden humánus akéltól. Követelem, hogy a város az idei költségvetésben előirányzott összeget is adjon a szegényeknek. Indítványozom, hogy

a pénzt a szakszervezetnek adják át, nehogy megint igazságtalanságok történjenek és hogy azok, akik rá vannak utalva a segélyre, ki-maradjanak

és újból pártbereknek gyámoltjai kaphassanak segélyt.

Kitör a vihar

A beszéd nagy vihart idézett elő. Az első közbeszóló dr. *Malagurszki* Fabijan volt, aki a munkások képviselője felé kiáltotta:

— Nem adunk a szakszervezeteknek semmit. A szegényeknek adjuk a pénzt. *Rajcsics* Antal: Hát még mit nem akarnak?

Vukotics Milan dr.: Oroszországban lehet, de itt nem!

Erre óriási vihar támadt, a munkáspárti képviselők tiltakoztak. Az általános lármában a főispánnak sokáig kellett csöngenie, míg helyreállt a rend.

A főispán ezután *Rájics* Balázs vikáriusnak adott szót, akinek beszédét mély esendben, nagy figyelemmel hallgatta meg a közgyűlés. A munkanélküliek segélyéről van szó. Az igazi munkások csak a legvégső szükségben kérnek segélyt. A munkás először munkaalkalmat keres és csak, ha már minden ajtó zárva van előtte, kopogtat alamizsnáért a hatóságokhoz. Én ismerem, uraim, a munkásosztályt. Ma hallatlan nagy a munkanélküliség és hiába akarnak dolgozni,

nincs sehol munkaalkalom.

Véleményem szerint kell, hogy

a város indítsa meg a közmunkákat, az utépítéseket, hogy így több ezer ember kenyérhez jusson.

Ez sokkal többet ér, mintha napi három-négy dinárral akarának enyhíteni a munkanélküliek nyomorán. Ebből két haszon is lenne. Az egyik az, hogy elvegyenek a szükséges munkálatokat, a másik az, hogy a munkások erkölcsét nem züllesztették le. *Rájics* Balázs ezután a *Bunjevaeska* Maticának adományszókat hetven lánca föld kérdését vetette fel. Kérdezte a városi tanácsot, hogy mi lesz ezzel a földdel, átadják-e azt a *Bunjevaeska* Maticának. Hangsu-

lyozta, hogy ez a föld a városi szolgák és más alkalmazottak kiskertjeinek céljaira szolgál, amelyek hetven kis családnak termelték meg a szükséges kerti veteményeket és véleménye szerint

a kinevezett kiszélesített tanácsnak nem volt joga a város birtokákozn.

A *Matica* egy közönséges kocsmá, egy magánhely, amely fennállása óta nem fejtett ki semmi kulturumkát. — *Kozma* munkáspárti képviselő volt a következő szónok. Rámutatott arra, hogy a jobboldal tiltakozott, hogy a segélyt ne a szakszervezetek osszák szét, hanem azok, akiknek fogalmuk sincs arról, hogy ki a munkanélküli, mi a nyomor és a szegénység. A szónok ebből azt látta, hogy olyanoknak akarják a segélyt kiosztani, akik azt nem érdemlik meg. Tiltakozott az ellen, hogy a szakszervezetekkel szemben bizalmatlanok. Nem lehet azt mondani, hogy bizalmatlanok vagyunk a szakszervezetek iránt, amikor tudjuk, hogy a munkások nélkül nincs civilizáció, nincs kultúra és élet és

a munkások tartják fenn az államot.

Amikor a munkások vidékről jönnek munkát keresni s az utcákon csatangolnak, letartóztatják őket. Miért? A szónok végül kérte, hogy a segélyt a munkásszakszervezeteknek adják ki szétosztás végett.

A következőkkel kezdte beszédét:

— Nem én találtam ki azt a mondást, hogy

az osztályharcot nem a munkások, hanem a munkások és a munkaadók együttvéve csinálják.

Ami a munkások kértek — mondotta — az nem volt túlzott, sem szerénytelen. Ezért a tulajdon teljesen indokolatlanul támad olyan vehemensen és szenvedélyesen a munkások ellen. Nagyon helytelen ez az álláspont a polgári társadalom részéről. Különösen nem értem *Vukotics* urat, aki azt mondta, hogy nem vagyunk Oroszországban.

Kozma: Nem ám, hanem Szubotican. *Vukotics* Milan dr.: Ha én lennék a főispán, maguk nem jöttek volna ebbe a terembe, mondta a munkásoknak.

Havas Emil dr.: Én nem térek el polgári gondolkodásomtól. De épen ezért meg kell hallgatnom a munkások képviselőit, ha az ő ügyükről van szó. Az én véleményem szerint azt, amitől a tulajdon fél, azal tesszük lehetőtlenné, ha megengedjük, hogy a munkások itt adják elő panaszukat és ha a polgári társadalom megérti a munkások baját. (Taps). *Havas* dr. azt indítványozta, hogy a segélyt egy kiküldött bizottság ossza szét a munkanélküliek között.

Havas dr.: Lehet, hogy *Malagurszki* és *Rájcsics* ur tudják, hogy kik a munkanélküliek. Öszintén megvallva, én nem tudom és azt hiszem, hogy csak a munkások tudják.

Szántó Gábor hangsúlyozta, hogy ha nyomorról van szó, nincsenek pártok, mindenkinek egyaránt kell adnia. *Vukotics* Lojzija demokrata azt panaszolta, hogy a városi közmunkáknál csak azok kapnak munkát, akik a többségi képviselők ajánlatával jelentkeznek.

Gavrilov Dusan iparos kérdezte, hogy a város miért nem döntött az iparosok kérvénye felett, akik lakhelyüket kérték.

Rajcsics Antal: Mert nem lehetett.

Gavrilov: Nincs többé komaszáruralom! Itt a nép megválasztott képviselői vannak, akiknek joguk van követelni. Munkaalkalmat teremtsen a város és gondoskodjék a rokkantokról, akik saját hibájukon kívül kolduláshoz kényszerültek.

Malagurszki dr. szólalt fel ezután. A munkások képviselői — mondotta — azt kérték, hogy a szakszervezetnek adják ki a segélyt szétosztás végett. Én ez ellen felszólaltam és pedig azért, mert nemcsak a munkanélküli szervezet munkásoknak, hanem minden szegénynek kell adni.

Malagurszki dr. állandó közbeszólások közepette fejezi be beszédét.

Nem vagyunk kommunisták

Vukotics Milan dr. szólalt fel ezután és azt fejtette, hogy a kommunális terepnumról a demagógiára tértek át. Ugy állítják be, mintha a városnak egész-

hangár buzája volna és emellett Radován cár kifogyhatatlan kincse. A kommunista párt...

Nem vagyunk kommunisták — kiáltják a munkáspárti képviselők.

Lendvai József: Mit izgat? Ez izgatás.

Vukolics Milán dr.: A kommunista párt itteni képviselőinek az a feladata, hogy háborogjon. Hibázatom a baboldallaknál, hogy olyan illuziókat akarnak alkotni, hogy bennünk az akarás szikrája sincs meg, hogy segítsünk a munkanélkülieken.

A radikális párt, amelynek nevében beszélnek, nincs az ellen, hogy segínyt adjon, de nem a szakszervezetnek, hanem a tanács után a rászoruló szegényeknek.

Kevesebbet kell demagógoskodni. A szakszervezetek háborút akarnak.

Erre nagy lármát keletkezett, mindenki egyszerre kiabált.

Gavrilov: Maga lázít!

Poljakovics: Jól van lakva és azért beszél így!

— **Segélyt a szegényeknek!** — kiáltják többen.

Üljön le! Ülön le!

Gavrilov: Sértéget és cirksut csinál!

Lendvai: Hagyják, hadd beszélje ki magát.

Vukolics Milán dr.: Ma az egész civilizált világ keresztes háborút indított ez ellen a társaság ellen!

A munkásképviselők: Milyen társaság ellen?

Vukolics dr.: Sőt Kína is már meglec kéztette a kommunista pártot! Kína is már kijózanodott és a kommunisták körmére koppintott. Most itt piszkálnak, hogy tüzet szítsanak. Nem kell adni semmiféle jelentőséget ezeknek.

Lendvai József: Ez hallatlan!

Manojlovics Dusán: Uraim, újból figyelmeztetem önöket, hogy a tárgytól ne térjenek el. Ne menjünk Kínába és Szovjetországra.

Mit szól a karzat?

Ebben a percben felugrott helyéről Poljakovics Sándor munkáspárti képviselő és a karzat felé nézve ezt mondta: — **Ide hallgassatok! Nézzétek, ki van ellenetek!**

Manojlovics Dusán főispán erélyes hangon rendreutasította Poljakovicsot, kijelentve, hogy beszédét a képviselőkhöz és ne a karzathoz intézte. A legközelebb, ha ez megismétlődik, szigorúan megbünteti.

Vukolics Milán dr.: Én csak azért válasszoltam, nehogy a munkások azt higgyék, hogy ez az oldal bárgyu. Nekünk reagálni kell azokra a beszédekre, amelyek a tulsó oldalról hangoztak el. Ők azt állították, hogy mi nem akarunk segíteni a szegényeken. Ők szervezkednek ellenünk és nemcsak városunkat, hanem az egész ország rendjét veszélyeztetik. Példának a nagy szláv birodalmat, Oroszországot hozza fel, amelyet ők tettek tönkre.

Havas Emil dr.: Mit szól ehhez a magyar párt.

Rotter Mihály munkáspárti a leghatározottabban tiltakozott az ellen, hogy kommunistáknak nevezték őket.

Pertics Máté: Pedig azok.

Rotter: Tiltakozom az ellen, hogy minket demagógoknak és kommunistáknak nevezzenek.

Arra kérem a méltóságos főispán és polgármester urakat, hogy a városi székház közgyűlési termében nyugatibb, demokratikusabb levegőt teremtsenek, hogy ellensúlyozzák az ilyen keletlevegű-csinálókat.

Ezzel akadályozzák meg azt, amittől egyesek tartanak. Mi is épen úgy képviseljük a munkások érdekeit, mint a más szervezetek.

A főispán és a polgármester beszédei

Manojlovics Dusán főispán szólalt fel ezután és kijelentette, hogy nem tűri, hogy egyes képviselők nyugatibb demokráciára appelláljanak. Ezzel azt a látszatot akarják kelteni, hogy itt nincs nyugati demokrácia, nincs szabadság. Figyelmezteti a képviselőtagokat, hogy a jövőben ne térjenek el a tárgytól és tisztességhöz méltóan viselkedjenek, mert ellenesetben kénytelen lesz a legszigorúbb eszközöket igénybe venni.

Sztyipics Károly dr. emelkedett szólásra s kijelentette, hogy mivel ez rendkívül közgyűlés, csak arra fog válaszolni, ami a trágysorozattal összefüggésben van. Kijelentette, hogy magáévá teszi azt az indítványt, hogy február hó végéig nyomtatásban szét kell küldeni a jövő évi költségvetést. **A költségvetést azonban csak március második felében lehet ledolgozni**, mert a szabályrendelet értelmében a költségvetési tizenkettő tartama alatt a városi tanács csak a rendes kiadások keretében végezhet utalványozásokat. Ami a mun-

kanélküli segélyről szóló indítványt illeti, a polgármester kijelentette, hogy erre a célra az idel költségvetésben nem volt semmiféle összeg előirányozva. Volt egy honoráriumok és segélyek című tétel, de ez teljesen kimerült.

A közgyűlés ezután elfogadta azt az indítványt, hogy

a városi tanácsnak három hónapos indemnitást ad,

azzal, hogy ez idő alatt köteles elkészíteni a jövő évi költségvetést. A közgyűlést féltenkét órakor zárta be Manojlovics Dusán főispán.

Előfizetési felhívás

A **Bácsme gy ei Napl ó**-nak, mely eszöndben, minden lárma nélkül teljesíti azt a kötelességet, amit a vajdasági magyar sors, az ezer gondolat, panasszal, kívánsággal és békéllenséggel tell magyar élet ró rá, mint a magyarság ünnepeinek és hétköznapjainak gondos őrzőjére, krónikására és védőjére, ritkán jut ideje arra, hogy rámutasson a végzett munka eredményeire, bár nagyon jól tudja, hogy

A Bácsme gy ei Napl ó a vajdasági magyar kultúrát legnagyobb büszkeséggel

A **Bácsme gy ei Napl ó**, éppen azaz, hogy sohasem szabta ki feladatát pártterületre és sohasem tévesztette szem elöl, hogy a vajdasági magyarság egyetemes életérdekei, a magyar szó, a magyar betű, a magyar dal és a magyar iskola sorsa az, aminek védelmére egy becsületes kisebbségi lap vállalkozhat, olyan fórumot teremthetett a vajdasági kisebbségi magyar élet számára, melyen keresztül bátran léphet az ország közvéleménye elé. **A jó lap azonban, amit a Bácsme gy ei Napl ó nyújt a vajdasági magyarságnak, nemcsak kellemel, de betelél: a magyarság számára is rendkívül fontos kötelességet teljesít:**

tanít, tájékoztat figyelemmel, nevel és ezáltal

és hozzásegít mindenkit ahhoz, hogy bekapcsolódjék azokba a világeseményekbe, amelyek nemcsak a vajdasági magyarság, hanem az öt világrész sorsát érintik. **Ujság nélkül — jó ujság nélkül — minden ember sötétben tévelyg, gondjában nincs segítőlársa, egyedül áll szász veszedelem, félreértés, ismeretlen**

esemény között és nemcsak szűkebb családjával, de a nagy családdal: a magyar sággal, az ország népeivel szemben is bűnös k telességmentesztést követ el, amikor ujság nélkül él!

A **Bácsme gy ei Napl ó** nehéz és súlyos időkben áll örökönt a vajdasági magyar élet posztján és azért a heroikus munkáért csak egyet kíván: a magyarság becsülését és szeretetét, hogy a szeretet hatékony erejében föltrissülve tovább dolgozhassék a magyarságért és a magyarság megbecsüléséért. **Aki a Bácsme gy ei Napl ó célkitűzésével rokonszenvez, az előfizet a Bácsme gy ei Napl ó-ra.**

A **Bácsme gy ei Napl ó** előfizetési ára Szubotican házhoz hordva, vidéken postán kézbesítve

negyedévre 165 dinár
félévre . . . 330 „

Aki 1928 január 1-től egy félre előfizet, részt vesz a **Bácsme gy ei Napl ó** sorsjegytársulatában, minden ráfizetés nélkül látszik a következő negyed osztály-sorsjegyekkel

99.401-től 99.500-ig
108.801-től 108.900-ig
117.131-től 117.200-ig

E háromszáz sorsjegy nyereségei minden levonás nélkül a **Bácsme gy ei Napl ó** félre előfizelőinek jutnak.

Azok, akik példányonként, de állandóan megveszik a **Bácsme gy ei Napl ó**-t, tíz dinárért kapják meg **Claude Farrere**: Száz aranymillió című érdekesítő regényét, melynek bolti ára 35 dinár.

Egyhangulag elfogadták a bácskai tartomány költségvetését

A tartománygyűlés megállapította a tartományi pótladó és az illetékek nagyságát — Deák Leó dr. a Baja—Szombor közötti vasútvonal megnyitásáért

Szomborból jelentik: A bácskai tartománygyűlés pénteki ülését Terzin Pavlo alelnök 53 képviselő jelenlétében nyitotta meg. A költségvetéshez mellékelt függő javaslatokat tárgyalták és egyhangulag elfogadták a pénzügyi bizottság javaslatát, amely szerint tartományi kezelésbe veszik a haranyai gyermekmenhelyt. Elhatározták, hogy egy tartományi titkári két segédkönyvelőt, két számvizsgálót és egy segédírattárnoki állást szerveznek, ezzel szemben két szerződéses tisztviselői állást megszüntetnek. A közgyűlés felhatalmazta a tartományi választmányt, hogy a beogradi tartománynak hétértmillió dinárt utaljon ki, ha a beogradi tartomány beleegyező nyilatkozatot ad, hogy a régi vármegye összes ingatlanai a bácskai tartomány nevére telekkönyvileg átíratóhatók.

A közgyűlés határozatilag kimondta, hogy a községeket felmentik az alól a kötelezettség alól, hogy a tartományi utakhoz kavicsot szállítsanak.

Nikolics Steván indítványozta, hogy a tartomány irjon fel a miniszternek, hogy tegyék meg a megfelelő övintézkedéseket a Kralj Petar-esatorna állandó kiöntési ellen és hogy a esatorna átjáró hidját tartsák jókárban.

Konyovics Steván bejelentette, hogy egyizben már intézett a tartomány ebben az ügyben felterjesztést a földmivélsügyi miniszterhez, azonban intézkedés nem történt.

Dr. Joffics Dusán a pénzügyi bizottság nevében előterjesztést tett a tartományi jövedelmek szaporítása érdekében. Eszerint aki tíz dinár állami egyenes adót fizet, az ugyanannyi tartományi adót, ötven dinár állami adóig 15 dinárt, 100 dinárt 20 dinárt, 200-ig 30, 400-ig 40, 800-ig 60, 1500-ig 80, 3000-ig 100, 6000-ig 200 és 12.000-ig 500 dinár tartományi adót köteles fizetni, ezen felül 1000 dinárt. Aki az állami adók alól mentesek, azok tartományi adót sem fizetnek. A javaslatot elfogadták és elfogadták a tartományi illetékekről szóló javaslatot is. Kérvényekre 2 dinár, hirdetésekre 10 para, melléletekre 50 para, bizonyítványokra, határozatokra és felebbezésekre 5 dinár, képes reklámokra 10—30 dinár, bérszerződésekre az érték után egy százalék, építési szerződésekre fél százalékot, munkásszerződések meghosszabításáért 100 dinár, árajánlatra 20 dinár, nyugtakra egytized százalék, más okiratokra 100 dinár 50 para, hivatalos másolatokra 1—5 dinár, fegyvertartásért 50 dinár, biliartásért 100 dinár, fogadásoknál 5 százalék, autóbuszoknál minden jegy után 10 százalék, nagykorúság kihirdetéséért 100 dinár, magántanulók, elemi iskolások 5, szakiskolai vizsgák után 25 dinárt, sör hektoliterje után 5 dinár, bor után 5 dinár, spiritus után 2½ dinár, pezsgő után 100 dinár illetéket kell fizetni.

Végül a közgyűlés egyhangulag elfo-

gadta a költségvetési javaslatot.

Ezután különböző javaslatokat tárgyaltak. **Jajzel Henrik** indítványára bizottságot küldtek ki annak megállapítására, hogy a tartományi utakat milyen sorrendben építsék ki. A bizottság tagjai lettek: **Mahler Károly**, **Szteics Steván**, **Nikolics Steván**, **Kaszács Gyuró**, **Szekulics Zsivkó**, **Rip Ferenc dr.**, **Palásthi Ödön**, **Bosnyák Szvetozár** és **Grigorievics Szima**.

Marckics Steván előterjesztésére elhatározták, hogy kéri a kormánytól, hogy **Palánka** és **Ilok** között szereljék fel a Dunán azt a német jóvátételi számlára érkezett hídát, amely már évek óta fekszik Bosznában kihasználatlanul.

Deák Leó dr. indítványozta, hogy kéri a kormánytól a **Baja—Rigjca—Szombor** közötti vasútvonal megnyitását, amelynek nagy gazdasági jelentősége volna, mert olcsóbbá tenné a szállítást **Bácska** és **Csehszlovákia** között.

A közgyűlés **dr. Deák** javaslatát egyhangulag elfogadta és megbizta a tartományi választmányt, hogy a felterjesztést sürgősen készítse el.

Végül **Schneider István** javaslatára a közgyűlés százezer dinárt szavazott meg egy hatszáz méteres műtútnak a palánkai erdőből a vasútállomásig való kiépítésére. Az ülés délben 12 órakor ért véget.

Kinek huzza a cigány?

Kocsmai verekedés három súlyos sebesüléssel

Becsokokról jelentik: Súlyos kimeneti verekedés történt Sámos községben az ottani nagykorosmában. A korosmában három legény mulatott, az egyik **Markov Ilja**, akinek a cigányok a fülébe huzták a nótát, a másik **Popov Dusán**, aki irigykedve nézte **Markov** vigadását és végül **Predics Velimir**, aki egy sarokban csendesen borozgatott. **Popov Dusán** egy darabig csak hallgatta, hogy huzza a cigány **Markov Ilja** fülébe a nótát, egyszer csak felugrott és rákiáltott a cigányra:

— **Hé, cigány! Ide hozzám! Az én nótámat huzzad!**

— **Itt maradsz!** — kiáltott **Markov Ilja** a cigányra.

— **Ide gyere rögtön, mert különben a halál fia vagy!** — tódította **Popov** és izelítőnek le is kent egy csattanós pofont a cigányra.

Erre általános verekedés indult meg. A harc eleinte csak **Markov** és **Popov** között folyt, de csakhamar beleavatkozott abba a cigány is, aki **Markov** oldalán küzdött, hogy bosszút álljon a pofonért, amit **Popov**tól kapott. **Popov** hatalmas ütések érték jobbról is, balról is, egyszerre csak valaki, vagy **Markov**, vagy a cigány késsel fejbesszurta, úgy hogy elöntötte a vér. **Popov** felkapta a sarokban ülő **Predics** nagy botját és azzal ütötte az ellenfeleit. De a védekezés nem sokáig tartott, **Popov** csakhamar még két sebet kapott és kezében a hatalmas bottal összerogyott. **Markov** viszont azt hitte, hogy **Predics** maga adta oda a botot **Popov**nak és ezért bosszút akart állni.

— **Azért a botért pedig meglakolsz!** — kiáltotta és ráugrott **Predics**re és bicskájával felmetszette hasát, aztán pedig a fájdalomtól és kimerültségtől maga is összesett. A súlyosan sérült **Predics Velimir** és **Popov Dusán** beszállították a becsokerei kórházba. **Predics** életbenmaradásához kevés a remény, **Popov** sérülése súlyos, de nem életveszélyes. **Markov** III-ját a lakásán ápolják.

Az ügyészség megindította a vizsgálatot.

A vezető
RÁDIÓ
lámpa
KREMENEZKY

Minden ország legjobb megjelölt típus!
Kapható minden rádióüzemben. Pótlakat!

Kerath D. D. Subotica

Uj választás lesz Beeskereken?

A közigazgatási bíróság állítólag megsemmisítette a beeskereki községi választást és új választást rendelt el

Beeskerekről jelentik: Beeskereken pénteken az a hír terjedt el, hogy a közigazgatási bíróság helyt adott a főispáni döntés ellen benyújtott felebbezésnek és megsemmisítette a beeskereki községi választásokat.

A hírrel kapcsolatban a Bácsme gyei Napló munkatársa illetékes helyen úgy értesült, hogy pénteken távirat érkezett Beeskerekre, mely közölte, hogy a közigazgatási bíróság csütörtökön foglalkozott a beeskereki választások ügyével és úgy döntött, hogy nemcsak a választásokat, hanem a listákat is megsemmisíti és új választást és jelölést rendel el Beeskereken.

A közigazgatási bíróság határozatáról a hivatalos értesítést nagy érdeklődéssel várják Beeskereken.

VARTA

akkumulátor tartós, jó és olcsó, csak ezt használja.

Főlerakat:

11584

Konrath d. d. Subotica

Kiírják a pályázatot a szuboticaai tisztviselői állásokra

Január 5-ikéig lehet benyújtani a kérvényeket

Sztipics Károly dr. polgármester a pénteki közgyűlés után kírta a pályázatokat az összes állásokra, amelyeket a törvény értelmében választás útján kell betölteni. A közgyűlési határozat és a szervezési szabályrendelet alapján a következő állásokra iratok ki pályázatot.

Életfogytiglani dílsok: hét tiszti orvos, öt ellenőr, négy fogyasztási adóellenőri, hat elsőosztályú adótitizs, hat másodosztályú adótitizs, négy számtizs, egy pénztári tizs, öt fogyasztási adótitizs, tizenkét irodatiszti, huszonegy írni, nyolc kerületi rendőrbiztosi, egy városi gazda, vágóhídi felügyelő, nyolc végrehajtói és tizenhárom szülésznői állás.

Hat évre szóló dílsok: főjegyző, két tanácsnok, főügyész, árvaszéki elnök és ülnök, tiszti ügyész, egy elsőosztályú jegyző, egy másodosztályú és két harmadosztályú jegyző, egy árvaszéki jegyző, három elsőosztályú és három másodosztályú rendőrkapitány, árvaszéki gondnok, főpénztárnok és pénztárnok.

A pályázatok benyújtásának határideje január ötödike és a választásokat január tizedikén fogják megtartani. Az állásokra a jelenleg hivatalban levő, de kellő kvalifikációval nem rendelkező hivatalnokok is pályázhatnak.

A malom titka

A magyarernjai malom tulajdonosa csalásért és sikkasztásért feljelentette apját

Beeskerekről jelentik: A beeskereki ügyészségen Raling Ferenc volt malomraki jegyző feljelentést tett Sándor Ádám ellen sikkasztás és csalás címén.

A feljelentésben Raling előadja, hogy az impériumváltozás után elvesztette jegyzői állását Mali-Torakon, mire apja Sándor Ádám azt tanácsolta neki, hogy vegye meg a magyarernjai malmot és azzal próbáljanak szerencsét. A malmot meg is vette és miután ő feleségével együtt elköltözött Temesvárra, a malom vezetésével apósd. Sándor Ádámot bizta meg. Temesvárról nemrég visszatért feleségével, mert azt hallotta, hogy apósa megnősült és át akarta tőle venni a malmot. Idehaza az a megle-

petés érte, hogy Sándor Ádám hamis adás-vételi szerződéssel időközben a malom felé a maga nevére iratta. Mikor ezért szemrehányást tettek neki, azt az ajánlatot tette, hogy egy új adás-vételi szerződéssel visszairatja az egész malmot a nevékre, csak ne tegyenek ellene feljelentést. Az üzleti

könyvek szerint arra is rájöttek, hogy a malom nyolc év alatt semmi hasznot nem hajtott, holott biztos tudomásuk volt arról, hogy Sándor legalább egymillió tiszta jövedelmet vágott zsebre.

A feljelentés alapján az ügyészség megindította a vizsgálatot.

A francia szenátus megszavazta az 1928. évi költségvetést

Poincaré szerint kedvező kilátások vannak a frank stabilizálására

Párisból jelentik: A szenátus három és fél napi tárgyalás után 275 szavazattal 17 ellenében megszavazta az 1928. évi állami költségvetést. Az eredmény kihirdetése után Poincaré miniszterelnök rövid beszédet mondott, amelyben kijelentette, hogy kedvező kilátások vannak a frank stabilizálására, annál is inkább, mert a külkereskedelmi mérleg felesleget tüntet fel.

A Journal péntek reggeli számában a frank stabilizálásával kapcsolatban azt írja, hogy a frank stabilizálását csak az új választások után lehet végrehajtani. Hivatkozik az olasz pénz stabilizálására, de hangsúlyozza, hogy az csak a külföld segítségével sikerült. A lap szerint a frank stabilizálását Franciaország külföldi segítség nélkül fogja megcsinálni.

HIREK

— A király a Matica Szrpszka centenáriumnál. Noviszadról jelentik: Amint már jelentettük, Őfelsége a király kilátásba helyezte, hogy a Matica Szrpszka centenáriumnál ünnepélyes alkalmánál csütörtökön Noviszadra érkezik. Őfelsége, az eddigi diszpozíciók szerint csütörtökön délután különvonattal érkezik Noviszadra, a pályaudvaron dr. Borota Branisláv polgármester, a városi tanács élén fogadja az uralkodót, akit még Vrhovac Radivoj a Matica Szrpszka elnöke fog a pályaudvaron a Matica nevében üdvözölni. Őfelsége kíséretével, akiknek sorában dr. Kumanudi Koszta, Sztankovics Szvetozár és Hadzsics tábornok miniszterek lesznek, autókban a Matica Szrpszka közgyűléséhez mennek, ahol ismét ünnepélyes fogadtatás lesz. Délben a Kraljica Mária-szállodában Őfelsége tiszteletére díszelőre lesz, amelyhez a Matica Szrpszka titkári hivatalában lehet előjegyezni. Őfelsége kíséretében több képviselő is Noviszadra érkezik, köztük dr. Ribár Iván noviszadi és Grol Milán szuboticaai képviselő.

— Szocialista polgármestert választott Bjelovár. Zagrebből jelentik: Egy év interregnum után polgármestert választott a bjelovai képviselőtestület. Az új polgármester Babics József, a munkásbiztosítói hivatal főnöke, a szocialista párt tagja, akire pártjának képviselői kívül a Radics-pártiak, iparosok és független demokraták is szavaztak.

— Noviszad városa pénteken küldötte el Szubotica-ra a Jovan Nenad cár szobrára szánt ezüst koszorút. Noviszadról jelentik: Amint ismeretes, Noviszad városa a Jovan Nenad cár szobrára egy ezüstkoszorút szánt, de mert az idejében nem készült el, az ezüstkoszorú helyett a város polgármestere ideiglenes ezüstözött koszorút helyezett el. Most elkészült a megrendelt ezüstkoszorú és a város azt pénteken megküldötte Szubotica város tanácsának, hogy azt Noviszad város részéről vegye őrizetbe. A díszes ezüstkoszorú a következő felirat van: »1527—1927« A független nemzeti hatalom első vajdasági szervezőjének, Jovan Nenad cárnak és munkatársának.

— Vajdasági könyv Bandelaire-ről. Érdekes könyv hagyja el a közellövőben a sajtót. A mű címe »Bandelaire élete és költészete«, szerzője pedig Csányi Endre tanár. Az érdekes könyv behatóan ismerteti a nagy francia költő életét és egész költészetét, úgyhogy a nagy felkészültséggel megírt munka becses kézikönyv, amely közelviszi az olvasót Bandelaire megismeréséhez. Az izléses kiállítású könyv, amely Bandelaire fényképét is közli, ötven dinárba kerül és miután a mű csak korlátozott számban jelenik meg, huszonöt dinár előzetes befizetése mellett előjegyezhető a Minerva könyvosztályánál és Szentán Pekete Sándor könyvkereskedésében.

Ketten beszélnek

Egy ar díl a sarkon, kaluesniban, feltűrt galérral és ki akar lépni, de megcsusszik és visszahőköl. Vele szemben a járdán egy nő nyújtogatja a lábait és ide-oda táncol a sikos aszfalton.

— Kezét csókolom drága Micike! Hát mégis eljött a randevura!

— Igen. Itt vagyok. (Indul feléle, aztán bukdácsolva visszafordul.) Ugye pontosan jöttem?

— Aranyos! (kettőt lép előre és hármát vissza. Halálsápadian fogózik meg egy kildő akác gyökérbe.) Kishilja, hogy majd a nyakamat szegtem! Jöjjön át talán inkább magácska...

— Azt könnyű mondani (tojástánc.)

— Csak bátran! Nem kell a légre gondolni, ez az egész. (Elveszti az egyensúlyát és megtordul a sajt tengelye körül.) Tyű!

— Na látja...

— Mit látok? Az idő megenyhült és vidul a határ... (A föld kicsusszik a talpa alól.) Segítség! Micike mentse meg!

— Majd a mentők... csak egy kis kitérés barátom... (polkázva halad előre) sajnálom, hogy ma már nem beszélgethetünk... oly sok fontos mondanivalóm lett volna... tudja, a miről ott a teadélutánon csevegett a fülemben... (orrobukik.) Segítség! Bendeguz mentsen meg!

(Mentőkosz robozva megérkezik. A két szerencsétlenül járt gyalogjárdát beletelik egy közös hordágyra. A nő tér magához először.)

— Na végre (átléli a tértit) biztonságban érezhetjük magunkat. Már azt hittem, hogy ma...

— Kigyulladt a beeskereki Rózsa-kávéház. Beeskerekről jelentik: Beeskereken pénteken este nagy izgalom támadt a miatt, hogy nyolc óra után a Rózsa kávéház tetőzete kigyulladt és a nagy szél következtében a tűz elhatalmasodott. A tüzet a járóelők vették észre, akik nyomban értesítették a tűzoltókat. A tűzoltóság teljes felszereléssel kivonult a helyszínre és megkezdte az oltási munkálatokat. A tűz a padláson keletkezett ismeretlen módon és az egész épületen elhatalmasodott. Lapzártakor a tűz még tart.

Hafa Solid harisnyák

Braća Schönberger-nél Noviszad, Jevrejska ul. 8

— Elfogták egy kegyetlen amerikai gyermekgyilkosságot. Newyorkból jelentik: Izgalmas autó üldözés után a newyorki rendőrség a kanadai határ közelében elfogott egy Hickman nevű flatalembert, akit azzal vádolnak, hogy néhány nap előtt a kaliforniai Los-Angeles városból elrabolt egy tizenkét éves kislányt majd apjától 1500 dollár váltásdíjat követelt érte. Az apa elment a jelzett helyre, és átadta az összeget a banditának, aki erre autójából kidobta a lányka öszvedarabolt haltestét. A gyilkosnál megtalálták azokat a bankjegyeket a leányka apja adott át előzőleg feljegyezve a bankjegyek számait. Hickman beismerte, hogy a lányt ő rabolta el, de azt állítja, hogy más gyilkolta meg.

— Hét jelölt verseng a bácsalmási kerület képviselői mandátumáért. Budapestről jelentik: Az Országos Munkásbiztosító Pénztár elnöki és alelnöki állásának betöltésével kapcsolatban három kerület képviselői mandátuma fog gazdát cserélni és ezekért a mandátumokért már most elkezdődött a küzdelem folyik. Így a bácsalmási kerületnek máris hét aspiránsa van, akik mind kormánypárti programmal készülnek felépni. A jelöltek között van dr. báró Vojnich Miklós földbirtokos ügyvéd, báró Vojnich Sándor fia és dr. Mamuzsich Mihály budapesti ügyvéd, a Magyar Labdarugó szövetség alelnöke.

— Tűz a krakói Tarnovsky-kastélyban. Krakóból jelentik: hogy Tarnovsky gróf kastélyának égése még tart, mert éjszántában kigyult a pincében felhalmozott mintegy két vagon szénkészlet is. A tüzet állítólag a központi fűtés kiállításánál elkövetett hanyagság okozta.

Karácso yra legszebb ajándék

RUFF

cuorkauizletben kapható

— Uj ügyvéd Szomborban. Dr. Radics Lázár a noviszadi ügyvédvizsgáló bizottság előtt ügyvédi vizsgát tett s irodáját Szomborban nyitja meg. Radics neve és működése — hosszabb ideig szombori polgármester majd az igazságügyminiszterium B. B. B. osztályának főnöke volt — a vajdasági közönség körében ismert és megbecsült. Nemes liberalizmusa, jogtisztellete a kisebbségek körében is csak barátokat szerzett számára.

ERIKSON S. L. F.

forgókondensator

Dinár 84.—

MALLER BÉLA

oklevél és gépészeti tanúsítvány
SUBOTICA, Petrovgradska ulica

— **Bicskázás részegen.** Noviszadról jelentik: Gyurgyev Gyóka csurogi földmives. Csurogon 1922 november tizenötödikén Ivanovics Radat balkarján késél többször megszurta és súlyos testi sértést okozott. A vádlott ezévi március tizenötödikén a noviszadi törvényszéken megtartott főtárgyaláson teljes ittassággal védekezett, de a bíróság három havi fogságra ítélte. A felelősségi bíróság pénteken megsemmisítette az ítéletet és Gyurgyev Gyókot felmentette, mert tett teljes ittasságban kavarta el.

— **Pénzbüntetés karácsonyi súlyos testi sértésért.** Noviszadról jelentik: Gyurica Mihajlo gloszani földmives 1922 december 25-ikén, karácsony napján bottal több erős ütést mért Hrupcsa Andrija fejére és ezáltal súlyos testi sértést okozott. A vádlott ezévi április 12-ikén a noviszadi törvényszéken megtartott főtárgyaláson önvédelemmel védekezett, de a tanúk az ellenkezőt bizonyították, miért is a bíróság egy havi elzárásra és kétszáz dinár pénzbüntetésre ítélte. A felelősségi bíróság pénteken megsemmisítette az ítéletet és a vádlottat ötszáz dinár fő és kétszáz dinár mellékbüntetésre ítélte.

Tudja Ön már mi a TUNGSRAM BARIUMCSŐ

— **Két és félévi börtönrre ítétek lopásért egy becskerekli bolgár emigráns.** Becskerekéről jelentik: A becskerekli törvényszék pénteken tárgyalta Atanaszov Péter bolgár emigráns bűnügyét, akit nyolc rendbeli lopással vádolt az ügyesség. A tárgyaláson Atanaszov beismerte a lopásokat és azzal védekezett, hogy nagy nyomora miatt követte el a bűncselekményeket. A bíróság Atanaszovot két és félévi börtönrre ítélte. Atanaszov megnyugodott az ítéletben.

A TUNGSRAM karácsonyi meglepetése

— **Rabiás kísérletéért öt évi fogság.** Noviszadról jelentik: Nussbrücke József földmivest rabiás kísérletéért öt évi fogságra ítélték, mert Bács és Deronja közt az országuton fegyverrel felakarta tartóztatni Lác Sándor kocsiját, majd amikor ez a lovak közé csapva elmenekült, több golyót küldött utána. A felelősségi bíróság után most a semmitőssék is jóváhagyta a szombori törvényszék ítéletét.

— **Amerikába szökött egy becskerekli mészáros.** Becskerekéről jelentik: Leopold József becskerekli mészáros pár nappal ezelőtt eltűnt Becskerekéről. A rendőrség megállapította, hogy a mészáros, aki közel fél millió dinár adósságot hagyott vissza, Amerikába szökött.

— **A vilnai rendőrfőnök megölte a feleségét és sógorát.** Varsóból jelentik: A vilnai gyorsvonat csütörtök este három óras késéssel érkezett meg Varsóba. A nagy késésnek az volt az oka, hogy a vonat egyik első osztályú fülkájében a vilnai rendőrfőnök agyonlőtte a feleségét és a sógorát. Alig indult ki a vonat a vilnai pályaudvarról, lekapaszkodott rá Klimiński rendőrfőnök, aki megtudta, hogy felesége lakójánál hagyta és sógorjával együtt Varsó felé szökött. A rendőrfőnök megvárta, amíg a vonat átlépte a lengyel határt, akkor benyitott abba a fülkébe, ahol felesége és sógorja utazott és felszólitotta feleségét, hogy térjen vissza hozzá. Ebből heves szóváltás támadt, majd a rendőrfőnök előrántotta revolverét és több lövést tett, amelyek mind a nőre érték. Mindketten meghaltak. A vonat azonnal megállt és a felbőszült utasok súlyosan bántalmazták a gyilkos rendőrfőnököt, akit csak nehezen lehetett megmenteni a meglincseltől.

— **Rádióelőfizetők figyelmébe.** Noviszadról jelentik: A noviszadi postaigazgatóság közli a rádió előfizetőkkel, hogy rádió ügyben beadott kérvények az illetékes postahivatalokhoz nyújtandók be, ahol minden szükséges felvilágosítás és nyomtatvány is megkapható, mert a postai igazgatóságok közvetlenül beadott kérvények nem kerülnek elintézésre.

— **Nyolc helyett kilenc órákor kezdődik az elemi iskolában a tanítás.** Becskerekéről jelentik: Vandrovics Milán közoktatásügyi inspektor a nagy hidegre való tekintettel elrendelte, hogy az elemi iskolák első két osztályaiban 8 helyett 9 órákor kezdjék a tanítást.

— **Meghalt a noviszadi színház volt szubrettje.** Noviszadról jelentik: Avirovics Milica, a noviszadi Nemzeti Színház volt szubrettje, meghalt. A művész legutóbb Mol. községben tartózkodott és ott történt a halálja.

— **Paraffin Therapia (Lifka-épület) látogás egyetlen biztos gyógymódja**

— **Csütörtökön egy órában belül négy tüzeset volt Noviszadon.** Noviszadról jelentik: Csütörtök este hét és nyolc óra között a Szremszka-ucca 8. szám alatt levő csavargyárban az egyik szerelő benzínlámpával fel akarta olvasztani a vízvezeték tartályhoz vezető csőben megfagyott vizet. A benzínlámpától kigyulladt a viztartály körül levő fűrészpör és a kivonult tüzoltóságok kellett azt eloltani. — A Szarjevcska-ucca 6. és Kralja Matija-ucca 1 és a Szokoljszka-ucca 9 szám alatt kéménytűzok voltak, amelyeket a kivonult tüzoltóság oltott el.

VILÁGSZABADALOM

— **Kevés a karácsonyi csomag.** Minden évben karácsonykor erősen fellendül a postai csomagforgalom, ilyenkor esedékesek az ünnepi küldemények, meglepetések, hazai elemzés a katonáknak, ajándék a vidéki rokonok és üzleti megrendeléseket is nagy számban szoktak ilyenkor lebonyolítani. Annál meglepőbb, hogy az idei karácsonykor még a noviszadi postaigazgatóság forgalmi osztálya közli, igen gyér szaporulat mutatkozott a csomagforgalomban amely nem túlságosan haladja meg a mindennapit. Talán a gazdasági válság okozza, hogy ez a hagyományos szokás is kihalt és az idei karácsonykor már nem olyan nagy a csomagküldözgetés, mint az előző években volt.

— **Még nem ásták ki a bauxit-bányában szerencsétlenül járt munkásokat.** Spilthól jelentik: A nagy vihar és hideg miatt még nem sikerült kászni a krusevói bauxit-bányában szerencsétlenül járt munkásokat, akik a sziklaromok alatt rekedtek. Alig van remény, hogy a kilenc munkás közül még életben találjanak valakit. A mentési munkálatok tovább folynak.

Megnyit!
uj köles könyvtár
és antikvarium magyar, szerb, német és francia könyvekkel.
Naponta fél óráig egy könyvet kiválaszhat
SUBOTICA, Paševa ulica 7
11781

— **Olcso paprika.** Horgosról jelentik: Korcsulyás József horgosi kereskedőszegéd és Provasznik Erzsébet horgosi kofa összevásároltak huszonnégy métermáza paprikát, mintegy nyolcvan ezer dinár értékben. A paprikát eladták, de az árát nem fizették meg, mire Börcsök Ferenc és tizenegy társa, akikről a paprikát vásárolták, följelentést tettek ellenük a szentlőrinc-i bíróságon. A szentlőrinc-i bíróság megindította Korcsulyás és Provasznik Erzsébet ellen az eljárást.

— **Sikkasztásért elítelt vámszedő.** Noviszadról jelentik: Drsigurszki Izidor sztaribecseji községi vámszedőt a noviszadi törvényszék pénteken sikkasztás miatt hat havi fogságra ítélte. A vád szerint Drsigurszki kétezeröttszázhetvenhárom dinárt sikkasztott a városi közelelvámból.

— **Gragyanazka Kaszinó december hó 26-ikán, karácsony másodnapján öt órai kezdettel teadélutánt és december hó 31-ikén Szilveszter-estet rendez.**

— **Uj magántanárra a szuboticei jogi fakultáson.** Noviszadról jelentik: Dr. Mirkovics Mijót, a noviszadi kereskedelmi kamara titkárát a szuboticei jogi fakultás a gazdasági és pénzügyi tanszékre magántanárnak hívta meg.

— **Uj községi választás Kumánban.** Becskerekéről jelentik: A becskerekli törvényszékhez szerdán jelölőlista érkezett Kumán községből. A listán Radu Gyura a listavezető és a beadvány jelzi, hogy Kumánon január 1-én lesz a községi választás. A törvényszéknek semmi tudomása nem volt arról, hogy Kumánon új választások lennének kívíva és ezért felhívta Radu Gyurát, hogy hivatalos végzéssel igazolja azt, hogy a november 6-iki választás meg van semmisítve és új választást rendeltek el Kumánban. Radu Gyura eleget tett a felszólításnak és bemutatva Alekszijevec Mita főispán határozatát, amelyben a választást megsemmisíti és január elsejére új választást rendel el Kumánban. Ezután a törvényszék a benyújtott jelölőlistát jóváhagyta.

— **Tragédia a cselédszobában.** Zagreből jelentik: Dr. Gorjan Sándor mérnök Akadémia-tér 1. alatti lakásának cselédszobájában péntek reggel halva találták Prapotnik Mária huszonegy éves szobalányt és Klemen Barbara tizenkilenc éves szakácsnőt, akiket a nyitott gázcsapból kiáradó gáz ölt meg. A rendőrség a szoba egyik fölkámban talált két levelet, amelyből kiderült, hogy a két szerencsétlen leány öngyilkos lett. A levelek szerint a szakácsnő egy kislán szolgáiba, a szobalány pedig egy mozi-mechanikusba volt szerelmes, de mindkettőjüket elhagyta a szeretője és ezért elhatározták, hogy közösen válnak meg az élettől. A halált nagy haláltusa előzhatta meg, mert a két leányt teljesen eltorzult arcok, göresős helyzetben a földön fekvő találtak meg. Boncolás végett az anatómiai intézetbe szállították holttesteiket.

— **Emberölésért másfél évi börtön.** Becskerekéről jelentik: A becskerekli törvényszék pénteken tárgyalta Todorov Szilvko és Neograd Mildos bűnügyét. Todorov ez év augusztusában az uccán összeveszett Kirtvanszki Dusán kőművesel, akivel előzőleg egész délelőtt mulattott. Kirtvanszki megütötte Todorovot, akinek Neograd átadott egy kést és Todorov azzal szivenszurta a kőművest. A tárgyaláson Todorov azzal védekezett, hogy teljesen részeg volt és Kirtvanszki úgy megütötte, hogy két hétig fekiált bele. Neograd szintén részegségével védekezett. A bíróság Todorovot egy és félévi börtönrre, Neogradot három havi fogságra ítélte. Mindkét vádlott felebbezett az ítélet ellen.

— **A Lungulov-Palmár-ügy egyik utólátéka a bíróság előtt.** Noviszadról jelentik: A szuboticei ügyészség 1926-ban Palmár Kálmán sztarakanizsal főkapitányt a hatóság előtti rágalmazással vádolta, mert a vádirat szerint Palmár Lungulov Radivoj sztarakanizsal rendőrkapitányt azzal vádolta, hogy kommunista propagandát csinál, magyar kém és külföldi hivatali visszaéléseket követett el. A vádirat szerint Palmár Agbaba Mihályt is azzal vádolta, hogy államellenes igaztást követett el és hogy Palmár a Lungulovnál és Agbabánál eszközölt házkutatás alkalmával a sztarakanizsal rend-

őrségtől származó öt bombát csempészett nevezettek lakására, hogy ezzel terhelő bizonyítékokat szolgáltatasson ellenük. A szuboticei törvényszék múlt évi október tizenkettedikén felmentette Palmárt, mert a vádbeli cselekményeket nem lehetett rábizonyítani és mert a házkutatásokat nem saját kezdeményezésére, hanem felső parancsra eszközölte. A noviszadi felelősségi bíróság ezévi február huszonharmadikán helybenhagyta az ítéletet. A semmitőssék pénteken elutasította az ügyész semmiségi panaszát.

— **Marica grófnő.** A karácsony másodnapján hatodszor színpadra kerülő Marica grófnő előadásaihoz jegyek vasárnap a Katholikus Legényegyletben válthatók előre.

— **Életunt földbirtokos.** Murszkaszubotáról jelentik: Barbarics János murszkaszubotai tekintélyes földbirtokos, gabonakereskedő agyonlőtte magát. Barbarics az utóbbi időben súlyos anyagi veszteségeket szenvedett, zárlatot vezettek vagyonára, ami annyira elkésértette, hogy véget vetett életének. A földbirtokos tragikus halála egész Murszkaszubotán nagy részvétet keltett.

Akar tükéletes hangesőritést?

— **Uj tartományi főállatorvos Szomborban.** Szomborból jelentik: A királyi ukázal kinevezett új tartományi főállatorvos. Tupaics elfoglalta hivatalát. Tupaics közel egy évtizedig Banjalukán hasonló minőségben működött, ahol az állattenyésztés, de különösen a lótenyésztés fellendítése terén jelentékeny érdemeket szerzett. Az új főállatorvos hosszabb ideig volt a bécsi állatorvosi főiskola asszisztense.

ILYENT CSAR TUNGSRAM BARIUMCSŐ nyujt

— **Megválasztották a bocsári előljárást.** Bocsárról jelentik: Bocsar község képviselőtestülete közgyűlést tartott, amelyen Schwarz Géza oklevéles jegyzőt egyhangulag a község jegyzőjévé választották. Schwarz Géza a régi jegyzői gárda egyik igen értékes tagja, azelőtt Crnabarán működött sok éven át, mint jegyző. Néhány hónappal ezelőtt került Bocsára, ahol hamarosan megszerezte a község egész lakosságának a szeretetét. A képviselőtestületi ülésen Vlainics Volislávot bírónak, Aktov Mihajlot pedig irnokká választották. Az orvosi állásra pályázatot írtak ki.

— **Étvágytalanságnál, rossz gyomornál, bélrekedésnél, renyhe emésztésnél, anyagcsere zavarnál, csalánkiütésnél és bőrvizketésnél a természetes «Ferenc József» keserűviz rendbehozza a gyomrot és a belek működését és megszabadítja a testet a felgyülemlett rothadó anyagoktól. Az orvostudomány több uttorja megállapította, hogy a Ferenc József víz abszolút megbízható hashajtó. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszertüzletekben.**

Dr. Friedrich-féle „PNEUMOKOL“
Néha eredménytelennél alkalmazható a légső hurok megbetegedéseknél, megfázásnál, makacs köhögésnél, szartrühögésnél, szanyolnálhasnál és annak vesző yes következményeinél, de főleg tuberkulózisus folyamatoknál. A készítmény nagy mennyiségű, fokozza az érvényes, erősíti a testet és annak régi erőt visszahozza. A „Pneumokol“ a legkiválóbb és legújabb orvosi készítmény. Kapható minden gyógyszerárakban, 1 üveg ára 37-50 dinár, ahol nem lenne kapható, forduljon közvetlenül Dr. Friedrich Pneumokol-laboratoriumhoz, Hódmezőkövesd, Postai szaküzletnél legalább 3 üveg 113-50 din. utánvetel. 11316

Emberéletért két havi fogház. No-viszadról jelentik: Georg Velja belacrkvai napszám 1922. szeptember 17-én a megengedetnél nagyobb sebességgel hajtotta kocsiját és elgázolta Müller Ágnes hetvenöt éves belacrkvai asszonyt, aki sérüléseibe másnap behalt. A belacrkvai törvényszék Georgot két havi fogházra ítélte. Az ítéletet a felelősségi bíróság helybenhagyta.

A zsidó Patronázs-egyesület december 26-ikán, karácsony második napján, hétfőn délután fél öt órai kezdettel rendezte a Városi Színház koncert-termében nagy gyermekmulatságát, a „Tréfas gyermekjelmezbálat”, amelyre a közönséget ezuton hívja meg a vezetőség.

KARÁCSONYI AJÁNDÉKOKAT legkedvezőbb áron megkaphatjátok „HIGIEA” drogériában NOVISAD, S. rpszka Matice épületében kapujánál

Községi választások Prekmurjében. Murszka-Szobotáról jelentik. A községi választásokat decemberben Prekmurje szlovén községeiben már megtartották. A legtöbb községben a szlovén néppárt győzött, de a demokrata párt is előnyös volt. A magyar községekben a választásokat még nem tartották meg és egyelőre még nem is írták ki őket.

Kraljevbregi pezsgő a vezető márka

A murszkaszubotai gimnázium főgimnázium lett. Murszkaszubotáról jelentik: A murszkaszubotai gimnáziumnak hetedik osztálya 1928. január hó 1-én mint nyilvános jogu magánosztály megnyílik. Azok a növendékek, akik az ősz elején a beszűntetés miatt kénytelenek voltak más intézetekbe menni, visszatérhetnek és a jövő félévben Murszkaszubotán tanulhatnak. Prekmurjenek sokat jelent a gimnáziumnak főgimnáziummá való fejlesztése, a felsőbb osztályok fenntartása azonban a város lakosságát fogja terhelni. Murszkaszubota város költségvetésében e célra tízenöt ezer dinárt vett fel, a többit magánosoktól, egyesületektől és különböző adományokból remélik összegyűjteni, hogy a tanítás a jövő évben zavartalanul folyhasson.

INGYEN MINTACSOMAG

DOSTAL pipere gyöngyöréből. Egyszeri használat elég. Borotka, pattanás, arciszépség elűnik. Küldjön 2 dinárt bélyegben portóra. KEMIKALIJA NOVISAD 144. Gyógyszertárakban drogériákban 20 dekás eredeti karton 25 dinár. 11435

A Francia Klub teadélutánja. A szubotici Francia Klub e hó huszonötödikén, vasárnap délután öt órakor teadélután rendez. A zenét Pátkai Sándor zenekara szolgáltatja.

Fontos értesítés a biztosító felek számára. A »Fönix« bécsi életbiztosító intézet beogradi főigazgatósága (Kuzjevnija Ljubica ul. 15), értesíti igen t. ügyfeleit a tisztességtelen verseny megakadályozása érdekében, hogy a kereskedelemügyi miniszter ur VI. 4635/1922. sz. engedélye alapján jogosítva van az SHS királyság területén ügykörébe eső biztosítási ügyleteket kötni és hogy cége a beogradi kereskedelmi bíróságtól 10263/1922. sz. alatt be van jegyezve. A vajdasági főképviselete Szuboticián van (Kralja Aleksandrova ul. 6 sz. a.) ahol t. ügyfeleink szívesen szolgálnak információval.

Kommunisták éhségstrájkja a beogradi rendőrségen. Beogradból jelentik: A rendőrigazgatóság fogházában levő kommunisztágyanus letartóztatottak, közöttük dr. Markovics Szima volt képviselő is, éhségstrájkot kezdtek. Délben, amikor hozzátartozóik ebédet vittek nekik, a letartóztatottak azt üzenték vissza, hogy nem fogadják el az ételt, mert éhségstrájkba léptek tiltakozásul az ellen, hogy a vizsgálat sokáig húzódik és még mindig nem adták át őket a bíróságnak.

KINTORNA

Hallatlan! Három napja van itt az új eseléd és máris megcsókoltad. Bizony, egy hétfig várhattam volna...

Két fiatalasszony beszélget a férjéről. Egy hónappal ezelőtt még csodálattal néztem rád, ma pedig már rá se tudok nézni — mondja az egyik. Bizony, bizony, mennyire változókonnyak ezek a férfiak — sóhajt rá a másik.

A borbély beretválás közben megkérdi a vendéget: Tessék kitalálni, mi ez? Sem fivérem, sem nővérem és mégis apám gyermeke.

Nem tudom — feleli a vendég. Én magam! A vendégnek tetszik a vicc és este megkérdi barátaitól a törzszakolnál. Találjátok ki mi ez? Sem fivérem, sem nővérem és mégis apám fia. A társaság egyik tagja rávágja: Te magad! Mire a kérdés feltevője így válaszol: Dehogyan is; a borbélyom!

KÖZGAZDASÁG

Nemzetközi váltóügyi konferenciát hív össze a Népszövetség

Genéből jelentik: A Népszövetség gazdasági bizottsága most befejezett tanulmányait során többek között a nemzetközi váltóügyi egységesítésének kérdésével is foglalkozott. Ez a probléma már a háború előtt is foglalkoztatta a nemzetközi jogász köröket. Az utolsó esztendőben a Népszövetség szakértők bevonásával több ankétet rendezett és ezeknek eredményeként merült fel az az ötlet, hogy a kérdés megoldása érdekében ajánlatos lenne nemzetközi konferenciát összehívni.

A véleményadásra felkért szakértők kifejtették, hogy felesleges az összes államok számára egységes váltó-törvényt előírni, elegendő, ha a Népszövetség néhány alapvető rendelkezést ajánl az összes államoknak elfogadására, akik saját nemzeti váltótörvényeikbe beiktatják ezeket a rendelkezéseiket. Az egyes európai államok váltótörvényei között nincsenek nagy eltérések, annál inkább azonban az angol nyelvterület állami közzét.

A Népszövetség gazdasági bizottsága legközelebb fogja megállapítani az összehívandó konferencia időpontját.

A beogradi tartomány pénzügyi krízise

Beogradból jelentik: A rossz gazdasági esztendő következtében — mint a Bácsmegyei Napló jelentette már — a beogradi tartomány költségvetését igen nehezen tudják a tartomány előjárói betartani és hogy a tartománygyűlés már kénytelen volt több ízben azzal a kérdéssel is foglalkozni, hogy a deficit fedezésére egy nagyobb arányú kölcsönt vegyenek fel.

Erre a kérdésre vonatkozólag tartományi körökből a következő felvilágosításokat kaptuk:

A beogradi tartomány tavalyi költségvetése 31 millió dinár volt. Erre a következő összegek folytak be: az ingatlan átírási illeték körülből másfél millió dinárt tett ki. Tartományi pótdadó címén mindössze a tartomány régi bácskai része fizetett egy milliónyolcszáz ezer dinárt, a régi Torontól vármegye idecsa-

tolt részei összesen csak 500.000 dinár tartományi pótdadót fizettek.

Beograd városa, valamint a beogradi tartományhoz idecsatolt két járás még egyetlen parvát sem járult hozzá a tartományi terhek viseléséhez. Pedig a tartomány összes bevételeit majdnem kizárólagosan beogradi jársokban való utépítésekre fordították. Sőt még a beogradi jársok utjaiba építették bele azt az ötmillió dinárt is, amelyet a régi bácskai vármegyétől kapott a beogradi tartomány a régi megyei vagyon felosztása címén. A beogradi tartomány régi bácskai részeiben a tartomány egy fillér munkát sem végeztetett el, amely miatt a Tisza vidéki tartománygyűlési képviselők körében igen nagy az elkeseredés.

A tartomány pénztára teljesen üres. Tartományi pótdadók mostanában seholsem folynak be és nincsen kizárva, hogy január elsején a beogradi tartományi tisztviselő nem fogják még az illetményeiket sem megkapni. A beogradi tartomány állandó választmánya azzal a gondolattal foglalkozott, hogy a deficit fedezésére, valamint a tisztviselőfizetésekre egy tízmillió dináros kölcsönt vesznek fel az Uprava Fondavától, azonban ez a kölcsön az utolsó pillanatban meghiusult és most már más kölcsönforrások után kell az állandó választmányoknak nézni.

A tartományi adók elmaradásáról tulajdonképpen az állandó választmány sem tehet, mert a tartománynak nincsen semmiféle fegyelmi hatalma a községi tisztviselők felett. A községi tisztviselők a tartományi adót nem hajtják be, a községi alkalmazottak a sürgetésekre egyáltalán nem válaszolnak. A községi jegyzők pedig most minden községben választás előtt állnak és az adóbehajtással nem akarják a megválasztási esélyeiket tönkretenni.

Szomorúak nagyon a beogradi tartomány kilátásai, de hogy a viszonyok ide fajultak, annak az okait nagy részben az ideai szomorú gazdasági esztendő eredményeiben kell keresni.

Első Dunagőzhajózási Társaság
A beállott hideg időjárás és fagy miatt az összes áru felvételt ideiglenesen beszüntettük.
BEOGRAD, 1927. december 21.
Első Dunagőzhajózási Társaság
12813

A kontinentális szénkartel terve. Az angol bányászstrájk óta nem először merült fel a kontinentális szénkartel terve. Most ismét híradások jelentek meg angol, német és lengyel forrásból, amelyek szerint a kontinens széntermelő államai közt az éles verseny miatt egyre több kikötéssel indultak puhatolódzások az együttműködés biztosítására.

Szentl gabonaárak, dec. 23. A pénteki piacon a következő árak szerepeltek: Buza 297.50—300 dinár, tengeri morzsolt téli szállításra 220—225 dinár, tavaszi szállításra 205—210 dinár, takarmányárpa 230—235 dinár, zab 205—210 dinár, rozs 280—285 dinár, bab 325 dinár, köles 220—225 dinár, heremag 1800—1850 dinár, burgonya 190—195 dinár, örlemények: 0-ás liszt 470 dinár, 0-ás g 470 dinár, 2-es főzöliszt 450 dinár, 5-ös kenyérliszt 430 dinár, 7-es 300 dinár, 8-as 220 dinár, daraliszt 210 dinár, korpa 220 dinár.

Gyermekeknek
biztosan nem akarja ehnyagolni. Vegye a legnagyobb bizalommal a NIVEA-CREMET, mert az eucerin tartalmával összehasonlíthatatlanul győgytőan és enyhítőn hat. Gyermekeknek ápolására nincs jobb, mint a NIVEA-CREME
1175120

TŐZSDE

Zürich, dec. 23. (Zárulat) Beograd 9.125, Páris 20.365, London 25.25 és háromnyolcad, Newyork 517.10, Brüsszel 72.35, Milánó 27.28, Amszterdam 209.125, Berlin 123.625, Bécs 73.05, Szófia 3.735, Prága 15.325, Varsó 58.05, Budapest 90.50, Bukarest 3.19.

Szombori terménytőzsde, dec. 23. Buza: Bácska vasut 302.50—307.50 dinár. Rozs: Bácska vasut 71—72 kilós 250—300 dinár. Zab: Bácska vasut 295—295 dinár. Árpa: takarmányi 61—62 kilós 220—225 dinár, takarmányi 63—64 kilós 235—240 dinár, tavaszi 65—66 kilós 265—270 dinár. Uj tengeri: Bácska vasut XII. 205—210 dinár. Bab: fehér, nem válogatott ötheted százalék 325—330 dinár, válogatott 360—365 dinár. Liszt: 0g. 425—445 dinár. 0g. 425—445 dinár, 2-es 410—430 dinár, 5-ös 380—400 dinár, 6-os 320—340 dinár, 7-es 260—270 dinár, 8-as 205—215 dinár, finom korpa 195—200 dinár. Irányzat: búzánál változatlan, tengerinél állandó. Forgalom: 174% vagon.

E. Szécsi
„PHILATELIA”
bélyegkereskedés Subotica Cirla Metoda trg 53 (Tereze templommal szembeni sorban). Nagy választék külföldi bélyegekből. Legújabb kiadású albumok minden nagyságban és katalógusok raktáron. 1417

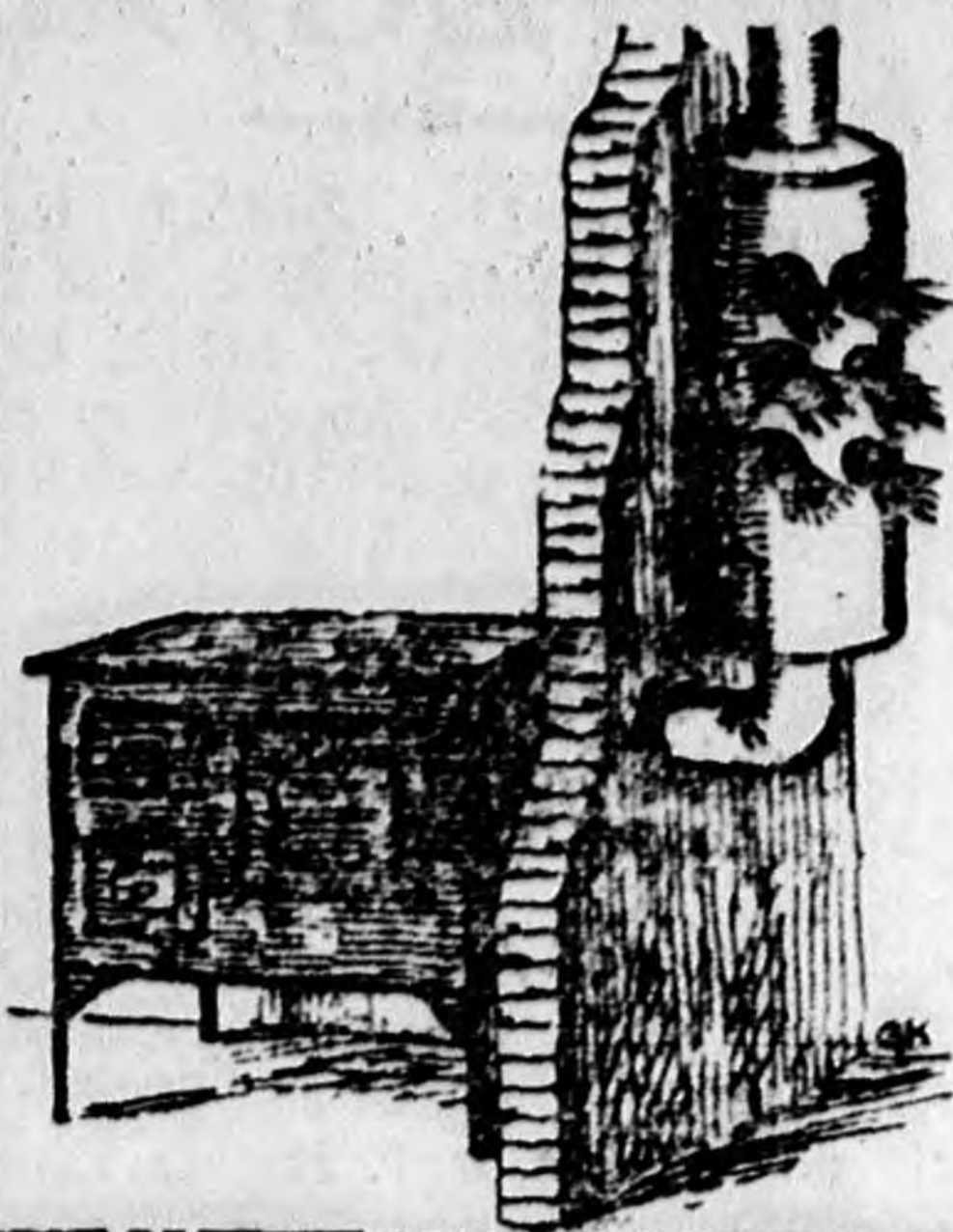
Noviszadi terménytőzsde, dec. 23. Buza: bácskai 76 kilós, 2%-os 297.50—300 dinár, bácskai 77—78 kilós, 2%-os 300—302.50 dinár. Rozs: bácskai 72 kilós, 2% 290—295 dinár. Árpa: bácskai 65—66 kilós 245—250 dinár, bácskai 68—69 kilós 265—270 dinár, szerémi 65—66 kilós 245—250 dinár, szerémi 68—69 kilós 265—270 dinár. Zab: 252.50—255 dinár. Tengeri: bácskai, régi 225—227.50 dinár, bácskai, új 210—212.50 dinár, szerémi, új, garantált minőség 212.50—215 dinár. Liszt: 0g. és 0g. bácskai 425—437.50 dinár, 2-es bácskai 405—415 dinár, 5-ös bácskai 385—395 dinár, 6-os bácskai 317.50—325 dinár, 7-es bácskai 260—270 dinár, 8-as bácskai 200—207.50 dinár. Korpa: bácskai, szerémi, szlavóniai juta zsákokban 195—200 dinár. Forgalom: változatlan. Irányzat: 63 vagon. — E hó 24. és 26-án a noviszadi tőzsde nem dolgozik.

Noviszadi értéktőzsde, dec. 23. Hét-százalékos beruházási kölcsön kereslet 85, kínálat 86. Két és fél százalékos hadikárpótlási kötvény kereslet 408, kínálat 412. Kereskedelmi és Iparbank kínálat 142. Városi Jódosfürdő kínálat

Budapesti gabonátőzsde, dec. 23. A gabonátőzsdén a határidőpiacon az irányzat lanyhább és az árak 10—18 fillérrel olcsóbbak, a készáru piacon az árak változatlanok. Hivatalos árfolyamok pengőértékben a határidőpiacon: Buza márciusra 31.60—31.68, zárulat 31.62—31.64, májusra 31.06—31.12, zárulat 31.06—31.03, rozs márciusra 30.60—30.72, zárulat 30.70—30.72, májusra 30.64—30.66, tengeri májusra 25.80, júliusra 26.36. A készáru piacon: Buza 30.15—31.20, rozs 28.95—29.05, árpa 26.50—27.50, sörárpa 29—32.50, köles 22—23, tengeri 25.75—26, zab 25.25—25.75, repce 48—50, korpa 19.75—20.

Budapesti értéktőzsde, dec. 23. Magyar Hitel 89.2, Osztrák Hitel 53, Kereskedelmi Bank 129, Magyar Cukor 212.5, Georgia 16.1, Rimamurányi 115.6, Salkó 76, Kőszén 765, Bródi Vagon 2.3, Beocskini Cement 284, Nasici 180, Ganz Danubius 193, Ganz Villamos 178.5, Athenaeum 29.5, Nova 49.4, Levante 27.8, Pesti Házai 229. Irányzat bizakodó.

Vizállás
A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: Duna: Bezdán 107 (—12), Apatin 136 (—31), Bogojevó 168 (—24), Palánka 140 (—6), Noviszad 120 (—10), Zemun 162 (—12), Pancsevó 152 (—8), Szmederevó 260 (—4), Orsva 222 (—5), Dráva: Oszijek 88 (—10). Száva: Mitrovica 336 (—18), Beograd 106 (—14), Tisza: Szenta 8 (—18), Becskj 30 (—10), Tittel 128 (—14).

**A konyha-tűzhellyel fűtheti egész lakását,
egy kályhával fűthet két szobát is**

a tűzhelyre vagy kályhára felszerelhető, törv. véd.

»VEZUV«

hőterjesztő és tüzelőanyagmegtakarító-készülékkel
Egyedárusító **Barzel vaskereskedés, Subotica**

Kérjen részletes ismertetőt

Eladás nagyban és kicsinyben! — Helyi és vidéki képviselőket keresünk!

NYILT-TÉR

Ertesítem a t. répatermelőket, hogy
állandó lakásom Sombor, Radičevićeva
(volt Juhász-utca) 26/a. alatt van.

Bruck Pál,

a crvenkal cukorgyár inspektora

1. 847

A Sand pályán bérbeadatik a buffet
1928 január hó 1-től. A reflektánsok na-
ponta 2—3 óra között tárgyalhatnak a
„Bárány“-kávéházban az egyesületi titkár-
nál.

Sand vezetősége

12807

Szarakánizsán a Szegő Testvérek csödtö-
megéből még eladó: üzleti berendezés, külön
üvegezett iroda, 1/2 vagon festék, olajak, esenc,
üvegballonok, karbolineum, ásó és meszelőnyél.
Üres raktárak bérbeadók.

Bővebbet

dr. Batta Péter ügyvéd,
tömeggondnoknál, Stara-Kanizsa.

12745

Alulírott ezennel közhírré teszem, hogy fele-
ségem, született Fritsche Olga ellen a mai napon
váltópórt nyújtottam be és érte semminemű ga-
ranciát nem vállalok.

12815

Singer Manó
Szombor.

Arverési hirdetmény

Közhírré teszem, hogy a Kovinska Banka
R.-T. megbízásából az annak tulajdonát képező,
40 effectív lóerősségű, három hengeres Benz-
gyártmányu benzin hajtásos motorhajót, hossza
16, szélessége 3.60 méter, továbbá egy nyílt fa-
uszályt 26 waggon ürtartalommal, mely jelenleg
stéggként használtatik és végül egy fedett dereg-
lyét kb. 8 waggon befogadóképességgel, mely je-
lenleg a Dunavácban elsúlyedve található, a hoz-
zá tartozó stéggel a Dunán és a rajtuk levő ös-
szes berendezéssel, felszereléssel és szerzsámok-
kal, Kovinban folyó hó 31-én d. e. 10 órakor ügy-
védi irodámban nyilvános árverésen el fogom
adni. A hajó vasból épült, belől faburkolattal és
villanyvilágítással van felszerelve.

Kikiáltási ár 100.000 dinár, mely összegem
alól a tárgyak eladva nem lesznek. Venni szán-
dezők az árverés alkalmával a kikiáltási ár
10%-át készpénzben kötelesek kezeimhez letenni.
Vevő köteles a vételtárgyat az árverés napjától
számított 8 nap alatt átvenni és ugyanezen idő
alatt a vételárat kifizetni, ellenkező esetben bá-
natpénze elvész. A vételi illetéket vevő viseli. A
vételi szerződést a vevővel nyomban az árverés
befejezése után megkötöm.

Kovin, 1927 december 21-én.

12831

Dr Lewin Géza
ügyvéd.

Községi Elöljáróság Stanišić

Br. 5341/1927.

Hirdetmény

A községi képviselőtestület 1927 november
13-án kelt 74. sz. és 1927. november 19-én kelt
78. sz. határozata alapján pályázatot hirdetünk a
következő községi tisztviselői és alkalmazotti ál-
lásokra: 1 közigazgatási aljegyző, 1 adóügyi al-
jegyző, 1 irnok, 1 végrehajtó, 1 kataszteri nyil-
vántartó, 1 bába, 4 szolga, 1 rendőrőrmester és
10 közrendőr.

A választás 1928 január 4-én ejtetik meg és
a pályázók kötelesek kérvényeiket a szükséges
okmányokkal felszerelve f. hó 20-tól kezdődőleg
legkésőbb 1928 január 3-ig a stanišići községi
előljárásnál benyújtani.

A kiírt állásokra csak azok pályázhatnak, a
kik a törvényben megállapított iskolai és szak-
képzettséggel rendelkeznek.

Stanišić, 1927 december 18.

12280

Községi Elöljáróság.

Eladók:

1. **Teherautó**, osztrák „Per.“ gyárt-
mányu 4 1/2—5 tonnás, teljesen új,
villanyvilágítással.
2. **Félteherautó** amerikai Mason
Roand King gyártmányu, 1 1/2 tonnás,
kitűnő állapotban. Ne mulassza el
a kedvező alkalmat.

Ing. Okulić, Žabalj (Bačka)

12363

Kora tavaszi szezon! R. tka alk'om!
Két bácskai nagyközségben levő jólbevezetett és
berendezett

fatelepe eladó

teljes berendezéssel. A fatelepekkel együtt nagy tel-
kek a község központjában a szükséges épületekkel
eladók. Érdeklődések „V. K.“ jelige alatt Noviszad,
postafiók 135. alá küldendők.

12362

KARTAG

játékkártyagyár gyártmányal kitűnőek, ol-
csók, lényesen lakkozottak és **öbbször**
moshatók. Kávés, vonóéglő és trakkos
üzemeknek **consumrabatt.** Kérjen ajánlatot!

„KARTAG“

stovarište kod **LIPOT GELER Subotica**
Iroda és raktár: Trgovala i Industrijska Banja, Prošeh-
pa ota, Kralja Petra-park (vasuti park)

TAVASZI

modellkalapjaim

Párisból beérkeztek. Kérem a t. hölgy-
közönség nb. látogatását

Mérsékelt árak!

Heiduska Mariska, Subotica

Szénát és szalmát

préselve bálákban, első-
rendű minőségben a leg-
olcsóbban szállít

12740

Ehrenfeld Dezső, Sombor

Szerezzen örömet gyermekének

és rendelje meg

Csili Csala Csalavári csalafintaságait

a Bácsmegyei Napló könyvosztályában

Ára Din. 75.—

Vidékre 5 din. portóköltőség

»DAMA«

FEHERNEMŰ-SZALÓN
TOLSTOJEVA (ODOR-U.) 21

Ajánl

karácsonyra

valódi lyoni selyem-
ből készült hálóingeket,
combinéket, ingbugyikat,
karácsonyi ajándéknak

alkalmas pijamákat,

linon zsebkén-

dőket, tei-

tőket

Ruha teszi az embert!

A legjobb és legszebb ruhák, télikabátok az én
üzletemből kerülnek ki

VOJISLAV VASILJEVIC
uriszabóság

Subotica, Manoj ovičeva ul.
Pletkosić palota

Valódi

trbovljei (trifaili) szén
szobafűtésre 100 kg. 58 dinár

Egyedárusítás:

Sipos Sándor, Subotica, I., Sokolska 6
Telefon 8-68

12754

**Kevés pénzért
sok mindent
vehet!**

Karácsonyi vásár utolsó napján
olcsón vásárolhat Subotcán

BRAČA LITTMANN-nál

(Huspiac) T. vevőink ajándékban részesülnek! (Huspiac)

**Sok áru miatt
ujabb árleszá-
lítás!**

KORZO MOZI

Csütörtök-vasárnap
Ella Richter, Széchy Gyula
látványos újdonsága
Szép asszonyok
kurizálók... kurizálók
Magyar népdal motívumai után
Báró Paletay... Br. Kastner
Rész... Ella Richter
A film különleges attrakciója
DOLLY SISTERS
a párisi Folies Bergeres
vendégeinek revüje
Előadások kezdete naponta mindkét esetben 4,6 és fél 9 órakor
Mindkét esetben katonaszere

LIFKA-MOZI

Karácsony hétfője utóháza
BRÓDY SÁNDOR
világhírű színdarabja
LYON LEA
Nézz meg mindenki, mert
IVAN MOLOUHINEK
és a legjobb szerepe
Lyon rabbi... J. Bruller
Lea, a leánya... Mary Philbin
Konstantin... MOZUHIN
Jozsef... Mattieson
Háborús történet 1914-ből
Előadások kezdete naponta mindkét esetben 4,6 és fél 9 órakor
Mindkét esetben katonaszere

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és ólomszemes betűkkel. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár. Csak felhívásig tartó leveleket továbbítunk. Kérleképpen válasszuk meg a címet.

Irógépe
csakis
akkor lesz jó és
tartós-életű, ha
azt nagyon csekély évi
díj mellett
Deutsch Izidor optikus és mű-
szerésznél karbantartja!
Új és használt írógépek, eredeti
GREIF-írógépszalag és karbonpapír
Irógépjavítások gyorsan és olcsón jótállás mellett
Irógépek kedvező részletfizetésre. — Telefon 2-16

VÁROSI MOZI

Csütörtök Péntek Vasárnap
Nagy ünnepi műsor. Közkívánatra:
CIRKUSZ ZORO-HURU
A két vidám cimborá kalandjai
A kártyás asszonyok
Szenvedélyes kártyajáték Monte Carlóban. Főszereplők:
Harry Liedtke és Eszterházy Ágnes
Karácsony másnapján új műsor:
A KÉMNŐ
monumentális dráma a világháború idejéből 2 részben

HÁZASSÁG

Nemzetközi házasságközvetítő iroda minden megbízásnak pontosan eleget tesz. Amore házasságközvetítő iroda Temesvár, Románia, Kossuth Lajos ucca 21. 11993

VÉTEL-ELADÁS

Előrendű sajáttermésű boraimat kiárusítom 8 dinárért literenként. Gustika Fischer, V., Gajeva ul. 38. 12772

AKADÉMIAI KÉPZETTSÉGGEL

rendelkező jól szituált szlavóniai földbirtokos, szép jövedelemmel több nyelven beszél, házasság céljából megismerkedne 25 éven aluli, szorgalmas, egészséges leánnyal, aki a földbirtokos életet szereti. Vallás és nemzetiség mellékes. Megfelelő hozomány megkívántatik. Szigorú diszkréció. Nem anonim, lehetőleg fényképpel ellátott leveleket 777-jeligére a kiadóba kérek. 12816

FORGALMAS FÜSZERÜZLET

kiutazás miatt átadó. Bercecki József kereskedő Senta. 12788

FOGLALKOZÁS

Ügyes ügynököt vagy ügyvédet keres az ismert Zarko S. Lalković beogradi kézmű- és divatárú nagykereskedés magánfelek látogatására és rendelések felvételére. Az árak felülően olcsók. Referenciákra és a kollektiókért kaucióra van szükség. 12826

A DÉL- ÉS ÉSZKAMERIKAI

ve Kanadát is), valamint tájékoztatót arra nézve, hogy miként lehet azokba az államokba utazni, küld a Nemzetközi Iroda, Subotica, Aleksandrova ulica 9. A könyvnek ára 35 dinár, mely előre fizetendő, lehet beküldeni posta- vagy okmánybélyegeken is. Kérjük a megrendeléssel sietni, mivel csak korlátozott számban nyomattuk a könyvet. 7628

Relief festékek és hozzávaló

porok kaphatók Garamszeghy Dezsőnél, Novivrbas. 11066

Puch autó villanyvilágítással

anlasserrel, 6 üléses, jó gumikkal, kifogástalan állapotban, elköltözés miatt 25.000 dinárért eladó. Josip Szabó, Laško. 12712

Basahid és Banatska-Topola

községek közelében eladó 420 hold prima szántóföld egy tagban, jutányos áron és kedvező fizetési feltételek mellett. Érdeklődni lehet Sztéjics Kosztánál, Veliki Becske-tek. 12749

Karácsonyi occasio eladás

női fehérneműk, harisnyák, keztyűk, gyermekcipők, játékok férfi divatcikkekkel. Olcsó bevásárlási forrás! — Budanović Terézia, Rudić ul. 1. (Gyümölcsiac). 12830

Trapistasajt, kemény

árut, nagyobb mennyiségben veszek. Export Split (Dalmácia), Brankov prilaz 15/a. I. 12747

Legszebb karácsonyi és

ujévi ajándék pénztárcák és ridikülők olcsón kaphatók Andrási és Fazekasnál, csirkepiac. 12160

Eladó Verusityon 12 1/2 lánca

prima szántóföld. Cim: Malagurski, Városi Takarékos. 12662

Csöcsömörleg kölcsonbe.

Orvosilag be van bizonyítva, hogy gyermeke egészségét és fejlődését csak úgy ellenőrizheti, ha minden nap mérlegeli. Vidékre is kapható. Medjanski vas-kereskedés, Subotica. 11851

22 HP MÁV gyári szivő

gázmotor magánjáró 40 colos komplett darázkövel eladó. Turuc Péter Bajsa. 12664

25 lánca föld szép szállással

malidjosi határban, sentai utnál, eladó. Érdeklődni a tulajdonosnál. Szöke téglagyáros Mali Idjós. 12580

KÜLÖNFÉLE

A palicsi kocsolyázók

részére az ingyen fürdőnél lévő vendéglőben állandó melegedő és büfé van. 12697

Jólmenő kávéház Novivrbaszon,

a főpostával szemben, berendezéssel átadó. Házber meggyezés szerint. Felvilágosítást ad Molnár István, Novivrbasz Kafana Posta. 12830

Ujjoncok. Ha azt hiszik

hogy ujjoncizásuk téves alapon történt, forduljanak pontos és szakszerű tanácsért a Nemzetközi Irodához, Szubotica, Aleksandrova 9. 7628

Üzlethelyiség kiadó. VII.,

Knez Mihajlova ul. 3. 12756

Fodrászüzlet, esetleg más

célra is azonnal kiadó. Milivoj Jevrić kereskedő, Zmaj Jovina ul. 27. 12755

APOLLO, NOVISAD

December 23, 24 és 25
HARRY PIEL
legjobb szenzációs filmje
Egy rejtelmes éjszaka
Izgalmas kalandordráma 6 felvonásban

Közvetítünk: Adó- és vám-

ügyekben, mindennemű engedélyek beszerzésénél (trafik, vendéglői iparjog stb.) állampolgársági és itartózkodási engedélyek, utlevél és vízum beszerzésénél az összes államokba, fordítunk minden nyelvről szerbre és fordítva. Szakavatott egyén ad felvilágosítást minden katonai ügyben. Nemzetközi Tudakozó Iroda, Subotica, Kralja Aleksandra ulica kilenc szám. 7628

Ház, vadonutaj, a Szent

György-i templomnál eladó és több lakás kiadó. Értekezni: Varga Flórián műszövónél, Trumbiceva 3., gimnázium mellett. 12699

Észak- és Délamerikába

utazni óhajtoknak felvilágosítással szolgál Nemzetközi Iroda, Subotica, Aleksandrova 9. 7628

Ha Pompadur szépségét

akarja elérni, úgy csak a törvényileg védett egyedül ártalmatlan kenőcsöt Madame Pompadur-t használja. Kapható a feltalálójánál Pappnál (Paje Kujdzic ul. 3.) ki intézetben a legmodernebbül berendezve biztos eredményvel arc- és bőrápolást végez. 12477

Amerika. Legpontosabb

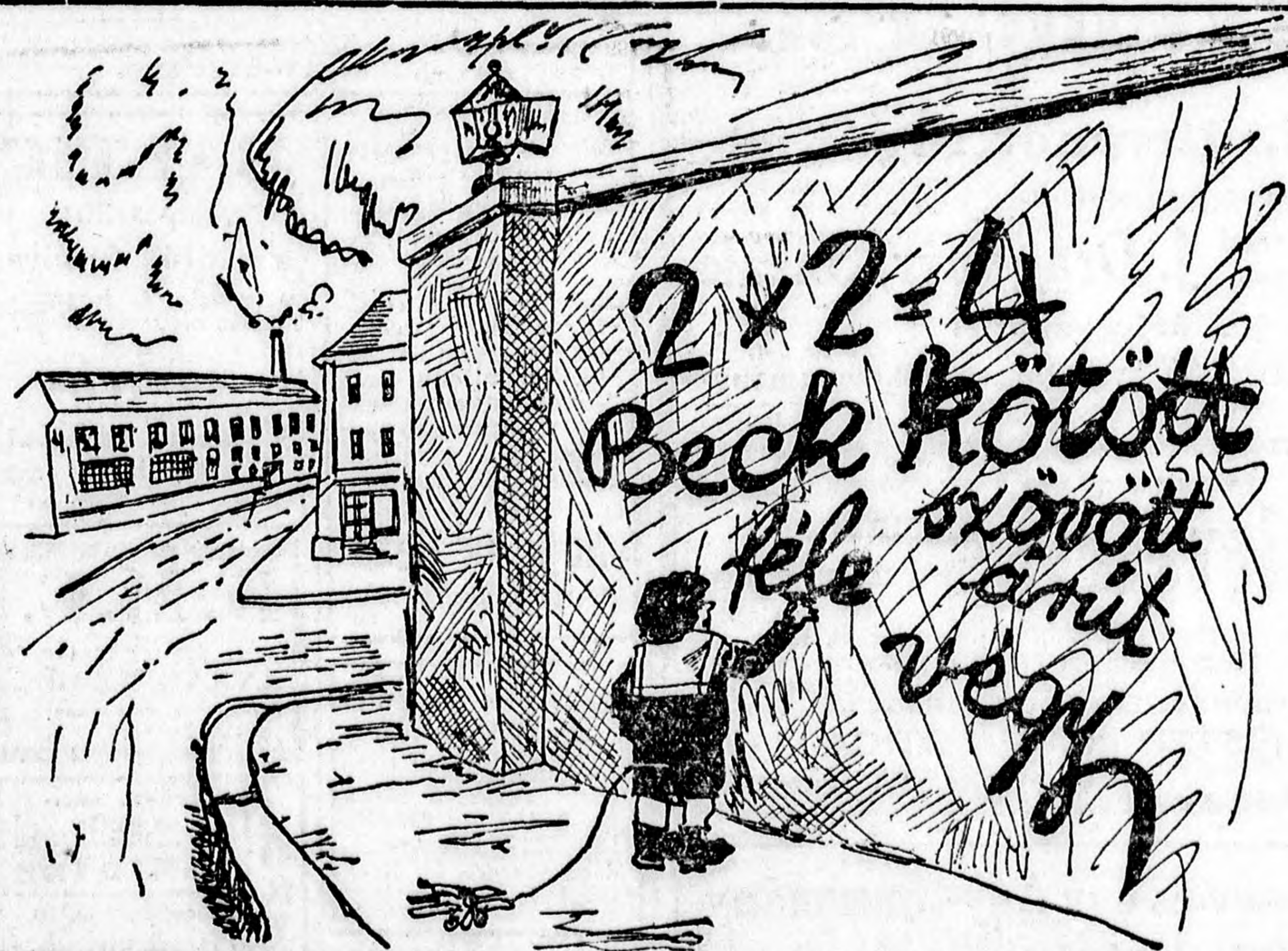
felvilágosítást ad odautazásra a Nemzetközi Iroda Szubotica, Aleksandrova 9

Ujjoncok! Szakavatott egy-

nek pontos felvilágosításokat adnak katonai természetű, különösen sorozási, szolgálati idő meghatározására és jogos esetekben a szolgálatok megrövidítésére vonatkozó ügyekben. Nemzetközi Iroda, Szubotica Aleksandrova 9. 7628

Pőtéri házban egy kétágvas

butorozott szoba kiadó. Cim a kiadóban. 12187

Ügyes, józan gépész

aki nagy üzemekben már dolgozott és stabilgőzgépezési vizsgája van, nagyobb téglagyár részére keresetlik. Ajánlatok Maschinist 78-15-jeligé alatt az Interklam d. d. Zagreb, Marovska 28 címre küldendők. 12734

Nemzetközi Iroda Subotica

Aleksandrova 9. Utlevelek konzuli láttaozását legolcsóbban végzi. Beküldés posta útján. 7628

Gabonassakmában jártas

26 éves érettségizett fiatalember, 4 évi bizonyítvánnyal ugy külső mint belső munkában jártas szerb, magyar és német nyelvtudással (szóban és írásban) azonnali belépésre állást keres. Leveleket Szorgalmas-jeligére a kiadóba kér. 12725

Intelligens nő magános

urhoz házvezetőnőnek ajánlkozik. Leveleket Házvezető-jeligére a kiadóba kér. 12727

Ez nem ámitás, csak rendes számítás,

hogyan

Englernél

a legjobb áru a legolcsóbban kapható!

Engler Albert harisnyakirály

Subotica, Strosmajerova ul.

Vidéki vevőim utiköltséget 1000 dináros vételnél megtértem!

Nem fényleg a kirakati áron vásárolható!